

Nároky na jednotky sboru dobrovolných hasičů předurčených pro záchranné práce při dopravních nehodách

Jiří Brlka

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně

Fakulta logistiky a krizového řízení

Ústav ochrany obyvatelstva

Akademický rok: 2024/2025

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(projektu, uměleckého díla, uměleckého výkonu)

Jméno a příjmení:	Jiří Brlka
Osobní číslo:	L22563
Studijní program:	B1032A020002 Ochrana obyvatelstva
Forma studia:	Prezenční
Téma práce:	Nároky na jednotky sboru dobrovolných hasičů předurčených pro záchranné práce při dopravních nehodách

Zásady pro vypracování

1. Na základě dostupných zdrojů zpracujte teoretická východiska z dané problematiky.
2. Provedte posouzení současného stavu záchranných prací prováděných vybranou jednotkou sboru dobrovolných hasičů u dopravních nehod.
3. Zhodnoťte vybavenost vybrané jednotky sboru dobrovolných hasičů a vypracujte doporučení a návrhy ke zlepšení.

Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/elektronická**

Seznam doporučené literatury:

1. JÁNOŠÍK, L., ŠUDRYCHOVÁ, I., JÁNOŠÍKOVÁ, I., COCHLAR, M. a TOMÁŠEK, M. *Trends in Traffic Accidents of Firefighting Vehicles and Their Evaluation*. Communications – Scientific letters of the University of Zilina. 2023, roč. 25, č. 4, s. F96-F107. ISSN 1335-4205.
2. *Krizové řízení při nevojenských krizových situacích, ochrana obyvatelstva, kritická infrastruktura: modul A; C; I*. Vydání první. Praha: Ministerstvo vnitra, 2021. 335 stran. ISBN 978-80-7616-097-2
3. *Řád výkonu služby v jednotkách požární ochrany*. 2. aktualizované vydání. V Ostravě: Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství, 2021. ISBN 978-80-7385-253-5.
4. VAVERA, František. *Zákon o Hasičském záchranném sboru ČR*. Praha: MV-generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR, 2017. ISBN 978-80-87544-65-5.
5. *Vyprošťování u silničních dopravních nehod: učební texty*. Vydání: první. Praha: Ministerstvo vnitra – generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR, 2021. ISBN 978-80-7616-109-2.

Další odborná literatura dle doporučení vedoucího bakalářské práce.

Vedoucí bakalářské práce: **Ing. Lukáš Snopek, Ph.D.**
Ústav environmentální bezpečnosti

Datum zadání bakalářské práce: **2. prosince 2024**

Termín odevzdání bakalářské práce: **2. května 2025**

L.S.

prof. Ing. Zuzana Tučková, Ph.D.
děkanka

prof. Ing. Dušan Vičar, CSc.
ředitel ústavu

V Uherském Hradišti dne 2. prosince 2024

PROHLÁŠENÍ AUTORA BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Beru na vědomí, že

- odevzdáním bakalářské práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb., v platném znění bez ohledu na výsledek obhajoby;
- bakalářská práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému a bude dostupná k nahlédnutí;
- jedno vyhotovení bakalářské práce v listinné podobě bude ponecháno Univerzitě Tomáše Bati ve Zlíně k uložení;
- na moji bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3;
- podle § 60 odst. 1 autorského zákona má Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- podle § 60 odst. 2 a 3 mohu užít své dílo – bakalářskou práci – nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen s předchozím písemným souhlasem Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše);
- pokud bylo k vypracování bakalářské práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tj. k nekomerčnímu využití), nelze výsledky bakalářské práce využít ke komerčním účelům;
- pokud je výstupem bakalářské práce jakýkoliv softwarový produkt, považují se za součást práce rovněž i zdrojové kódy, popř. soubory, ze kterých se projekt skládá; neodevzdání této součásti může být důvodem k neobhájení práce.

Prohlašuji, že

- jsem na bakalářské práci pracoval(a) samostatně a použitou literaturu jsem řádně citoval(a); v případě publikace výsledků budu uveden(a) jako spoluautor;
- odevzdaná verze bakalářské práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou obsahově totožné.

V Uherském Hradišti, dne 2. května 2025

.....
podpis autora

ABSTRAKT

Tato bakalářská práce se zabývá nároky na jednotky sboru dobrovolných hasičů předurčených pro záchranné práce při dopravních nehodách. V teoretické části jsou vymezeny základní právní předpisy vztahující se k oblasti požární ochrany. Dále jsou zde definovány klíčové pojmy a popsána činnost jednotek při zásahu u dopravních nehod. Součástí práce je také přehled vybavení, které by jednotky s danou předurčeností měli mít ve své výbavě. Praktická část práce se věnuje posouzení současného stavu jednotky sboru dobrovolných hasičů ve Velkém Újezdu. Zaměřuje se na popis technického vybavení a prostředků, které jednotka využívá. Na základě získaných informací je zhodnocena celková připravenost jednotky na tyto typy událostí. Cílem práce je vypracovat návrhy a doporučení, které by mohly přispět ke zlepšení připravenosti jednotky na záchranné práce při dopravních nehodách.

Klíčová slova: jednotky sboru dobrovolných hasičů, předurčenost, záchranné práce, dopravní nehoda, vyprošťování.

ABSTRACT

This bachelor thesis focuses on the requirements for the units of the volunteer fire brigade predestined for rescue work in traffic accidents. The theoretical part defines the basic legal regulations related to the field of fire protection. It also defines the key terms and describes the activities of the units when intervening in traffic accidents. The work also includes an overview of the equipment that units with a given predetermination should have in their equipment. The practical part of the thesis is devoted to the assessment of the current state of the unit of the Voluntary Fire Brigade in Velký Újezd. It focuses on the description of technical equipment and resources used by the unit. On the basis of the information obtained, the overall preparedness of the unit for these types of events is evaluated. The goal of the thesis is to develop proposals and recommendations that could contribute to improving the unit's preparedness for rescue work during traffic accidents.

Keywords: Volunteer Fire Brigade Units, Predestination, Rescue Work, Traffic Accident, Extrication.

OBSAH

ÚVOD.....	11
I TEORETICKÁ ČÁST	12
1 PRÁVNÍ PŘEDPISY V OBLASTI POŽÁRNÍ OCHRANY.....	13
1.1 ZÁKONY PODPORUJÍCÍ OBLAST POŽÁRNÍ OCHRANY	13
1.1.1 Zákon č. 133/1985 Sb. o požární ochraně, ve znění pozdějších předpisů.	13
1.1.2 Zákon č. 239/2000 Sb. o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů.	14
1.2 VYHLÁŠKY K ČINNOSTI JEDNOTEK POŽÁRNÍ OCHRANY	15
1.3 INTERNÍ AKTY GENERÁLNÍHO ŘEDITELE HASIČSKÉHO ZÁCHRANNÉHO SBORU ČESKÉ REPUBLIKY	16
1.3.1 Pokyn GŘ HZS ČR č. 16/2017	16
1.3.2 Pokyn GŘ a NMV č. 41/2003,	17
1.3.3 Pokyn GŘ HZS ČR č. 12/2021	17
2 ZÁKLADNÍ POJMY Z OBLASTI ZÁCHRANNÝCH PRACÍ U DOPRAVNÍCH NEHOD.....	18
3 ČINNOST JEDNOTEK SBORU DOBROVOLNÝCH HASIČŮ PŘI ZÁCHRANNÝCH PRACÍCH U DOPRAVNÍCH NEHOD	21
3.1 TAKTIKA NA MÍSTĚ ZÁSAHU	21
3.1.1 Průzkum místa.....	23
3.1.2 Opatření proti vzniku požáru	23
3.1.3 Stabilizace vozidla	23
3.1.4 Úniky provozních kapalin	24
3.1.5 Zásady usměrňování silničního provozu.....	24
3.2 ČINNOST ZASAHUJÍCÍCH HASIČŮ.....	24
4 VYBAVENÍ JEDNOTEK PŘEDURČENÝCH PRO DOPRAVNÍ NEHODY	26
4.1 OSOBNÍ OCHRANNÉ PROSTŘEDKY ZASAHUJÍCÍCH HASIČŮ	26
4.2 PROSTŘEDKY PRO VYPROŠŤOVÁNÍ	31
4.2.1 Hydraulické vyprošťovací zařízení	31
4.2.2 Ruční vyprošťovací nástroje	33
4.2.3 Ostatní prostředky	34
4.3 PROSTŘEDKY PRO STABILIZACI VOZIDEL	35
4.4 PROSTŘEDKY PRO PRVNÍ POMOC	36
DÍLČÍ ZÁVĚR TEORETICKÉ ČÁSTI.....	39
II PRAKTICKÁ ČÁST.....	40
5 ANALÝZA SOUČASNÉHO STAVU JEDNOTKY SBORU DOBROVOLNÝCH HASIČŮ VELKÝ ÚJEZD	41

5.1	MÍSTNÍ DISLOKACE.....	41
5.2	ZAŘAZENÍ JEDNOTKY DO PLOŠNÉHO POKRYTÍ A PŘEDURČENOST.....	43
5.3	PŘIPRAVENOST A ODBORNÁ PŘÍPRAVA JEDNOTKY	43
6	VYBAVENOST JEDNOTKY SBORU DOBROVOLNÝCH HASIČŮ VELKÝ ÚJEZD.....	45
6.1	VÝJEZDOVÁ TECHNIKA.....	45
6.2	OSOBNÍ OCHRANNÉ PROSTŘEDKY	48
6.3	PROSTŘEDKY PRO VYPROŠŤOVÁNÍ	49
6.3.1	Hydraulické vyprošťovací zařízení	50
6.3.2	Ruční vyprošťovací nástroje.....	51
6.3.3	Ostatní prostředky	52
6.4	PROSTŘEDKY PRO STABILIZACI.....	53
6.5	PROSTŘEDKY PRO PRVNÍ POMOC.....	54
7	ANALÝZA VÝJEZDOVÉ ČINNOSTI JEDNOTKY SBORU DOBROVOLNÝCH HASIČŮ VELKÝ ÚJEZD	58
8	DOPORUČENÍ A NÁVRHY KE ZLEPŠENÍ AKCESCHOPNOSTI JEDNOTKY	61
	ZÁVĚR.....	65
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	66
	SEZNAM OBRÁZKŮ	69
	SEZNAM TABULEK.....	71
	SEZNAM GRAFŮ	72
	SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK	73

ÚVOD

Bakalářská práce se zabývá problematikou nároků na jednotky sboru dobrovolných hasičů, které jsou předurčeny pro záchranné práce při dopravních nehodách. S narůstajícím počtem dopravních nehod se čím dál více zvyšují nároky na jednotky sboru dobrovolných hasičů v oblasti technické vybavenosti a odborné přípravy členů. Postupnou modernizací, vývojem hasičské techniky a technických prostředků využívaných pro záchranné práce u dopravních nehod se také navyšují nároky na jednotlivé jednotky s touto předurčeností. Proto je důležité tyto změny sledovat a vhodně se jim přizpůsobit.

Motivací k výběru tohoto tématu byla osobní zkušenost s činností jednotky sboru dobrovolných hasičů Velký Újezd, jejímž jsem aktivním členem. Během svého působení v jednotce jsem měl možnost přímo se podílet na výjezdech k dopravním nehodám, a tím i sledovat vývoj požadavků na činnost těchto jednotek v praxi. Postupem času jsem si začal všímat, že vybavení, kterým naše jednotka disponuje, ne vždy odpovídá aktuálním trendům a technologickému pokroku v oblasti záchranných prací. Zvoleným tématem chci nejen přispět k lepšímu porozumění problematice, ale i nabídnout konkrétní návrhy, které mohou být využitelné v praxi, a to ať už v rámci našeho sboru, nebo jiných dobrovolných jednotek s podobným zaměřením.

Cílem práce je posouzení aktuálního stavu konkrétní jednotky sboru dobrovolných hasičů Velký Újezd k provádění záchranných prací při dopravních nehodách, analyzovat vybavenost a připravenost jednotky, identifikovat případné nedostatky a na základě zjištěných skutečností vypracovat návrhy a doporučení směřující ke zvýšení její akceschopnosti. Hlavní otázkou je, zda nároky na vybavenost a odbornou přípravu této jednotky odpovídají požadavkům stanoveným pro jednotky s tímto typem předurčenosti. Zpracované návrhy jsou konzultovány s příslušníky hasičského záchranného sboru Olomouckého kraje, kteří jsou s jednotkou v blízkém kontaktu.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 PRÁVNÍ PŘEDPISY V OBLASTI POŽÁRNÍ OCHRANY

Právní předpisy v oblasti požární ochrany jsou klíčovým nástrojem pro zajištění bezpečnosti obyvatelstva a ochrany majetku před mimořádnými událostmi. Tyto předpisy stanovují povinnosti pro jednotlivce, organizace a veřejné instituce. (HZS ČR, 2018)

1.1 Zákony podporující oblast požární ochrany

Tato kapitola se zabývá vybranými základními zákony z oblasti požární ochrany, které jsou důležité pro jednotky sboru dobrovolných hasičů předurčených pro záchranné práce u silničních dopravních nehod. (HZS ČR, 2018)

1.1.1 Zákon č. 133/1985 Sb. o požární ochraně, ve znění pozdějších předpisů.

Je základním právním dokumentem v oblasti požární ochrany. Udává základní povinnosti ministerstvům, ostatním státním orgánům a dále právnickým a fyzickým osobám na úseku požární ochrany. Ve čtvrté části definuje jednotky požární ochrany, jejich dělení, základní úkoly a povinnosti členů jednotek. (Česko, 1985)

Rozděluje jednotky požární ochrany (dále jen „JPO“) do kategorií pro účely plošného pokrytí. (ČESKO, 1985)

Tabulka 1 Rozdělení jednotek požární ochrany dle působnosti

a) s územní působností zasahující i mimo území svého zřizovatele		
Kategorie JPO	Druh JPO	Čas výjezdu + dojezdu (min)
1. JPO I	HZS kraje	2 + 20
2. JPO II	JSDH obce	5 + 10
3. JPO III	JSDH obce	10 + 10
b) s místním působením zasahující na území svého zřizovatele		
1. JPO IV	HZS podniku	2
2. JPO V	JSDH obce	10
3. JPO VI	JSDH podniku	10

(zdroj: Česko, 1985)

Plán plošného pokrytí kraje

Vnitřní struktura a vybavení jednotek požární ochrany, včetně jejich rozmístění a rozdělení do různých druhů a kategorií, musí být určena tak, aby katastrální území obce bylo chráněno adekvátním množstvím sil a prostředků v závislosti na úrovni nebezpečí v dané lokalitě.

Kromě toho je kladen důraz na to, aby jednotky byly schopny splnit požadavky na dobu dojezdu na místo požáru, jak je uvedeno v základní tabulce plošného pokrytí. (Paloch, 2012)

Stávající podoba plošného pokrytí nabyla účinnosti zákonem č. 237/2000 Sb., který je novelou zákona č. 133/1985 Sb. o požární ochraně. Další podrobnosti jsou stanoveny ve vyhlášce č. 247/2001 Sb., o organizaci a činnosti jednotek PO ve znění pozdějších předpisů a v Pokynu GR a NMV č. 36/2005, kterým se stanoví podrobnosti k zabezpečení plošného pokrytí území ČR jednotkami PO. (Paloch, 2012)

Tabulka 2 Základní tabulka plošného pokrytí

Základní tabulka plošného pokrytí		
Stupeň nebezpečí území obce		Počet jednotek PO a doba jejich dojezdu na místo zásahu
I	A	2 JPO do 7 min a další 1 JPO do 10 min
	B	1 JPO do 7 min a další 2 JPO do 10 min
II	A	2 JPO do 10 min a další 1 JPO do 15 min
	B	1 JPO do 10 min a další 2 JPO do 15 min
III	A	2 JPO do 15 min a další 1 JPO do 20 min
	B	1 JPO do 15 min a další 2 JPO do 20 min
IV	A	1 JPO do 20 min a další 1 JPO do 25 min

(zdroj: Česko, 1985)

Dokumentace kraje k zabezpečení plošného pokrytí je vypracována ve formě nařízení kraje, kterým se stanoví podmínky k zabezpečení plošného pokrytí území konkrétního kraje jednotkami požární ochrany. Podklady pro tuto dokumentaci zpracovává příslušný HZS kraje. (Paloch, 2012)

1.1.2 Zákon č. 239/2000 Sb. o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů.

Tento zákon vymezuje integrovaný záchranný systém (dále jen „IZS“) a definuje jednotlivé složky tohoto systému spolu s jejich pravomocemi, pokud není určeno jinak speciálními právními předpisy. Dále určuje pravomoci a působnost státních orgánů a orgánů místní samosprávy. Zákon také vymezuje práva a povinnosti právnických a fyzických osob při přípravě na mimořádné události, stejně jako při provádění záchranných a likvidačních prací. Navíc se zaměřuje na ochranu obyvatelstva v průběhu krizových stavů, jako jsou stav nebezpečí, nouzový stav, stav ohrožení státu a válečný stav, a to jak před jejich vyhlášením, tak během jejich trvání. Základními složkami IZS jsou Hasičský záchranný sbor České

republiky, jednotky požární ochrany zařazené do plošného pokrytí kraje, poskytovatelé zdravotnické záchranné služby a Policie České republiky. (Česko, 2000)

1.2 Vyhlášky k činnosti jednotek požární ochrany

Vyhláška č. 247/2001 Sb., o organizaci a činnosti jednotek PO ve znění pozdějších předpisů stanovuje podrobnosti o zřizování, vybavení, řízení a činnosti jednotek PO v České republice. Je vydaná na základě zákona č. 133/1985 Sb., o požární ochraně. (Česko, 2001)

Vyhláška mimo jiné upravuje kategorizaci jednotek požární ochrany podle jejich akceschopnosti a územní působnosti. Dále stanovuje minimální početní stavy členů jednotlivých jednotek a požadavky na jejich odbornou způsobilost, která je nezbytná pro výkon funkce v jednotce. Zabývá se také zásadami organizace zásahu, určením velení a pravidly pro spolupráci mezi jednotlivými jednotkami na místě zásahu. Vyhláška rovněž definuje požadavky na technické a materiální vybavení jednotek, včetně osobních ochranných prostředků a speciální techniky. Součástí úpravy je také vedení povinné dokumentace, jako jsou poplachové plány, záznamy o činnosti nebo technickém stavu vybavení. V neposlední řadě se vyhláška věnuje pravidlům pro školení, výcvik a zajištění zdravotní způsobilosti členů jednotek, aby byla zajištěna jejich připravenost a bezpečnost při výkonu služby. (Česko, 2001)

Vyhláška č. 328/2001 Sb., o některých podrobnostech k zabezpečení integrovaného záchranného systému, ve znění pozdějších předpisů, upravuje konkrétní postupy a podmínky spolupráce složek IZS při společných zásazích a mimořádných událostech. Navazuje na zákon č. 239/2000 Sb., o IZS, a jeho cílem je zajistit efektivní, rychlou a koordinovanou činnost všech složek systému. (Česko, 2001)

Tato vyhláška stanovuje zejména:

- pravidla pro součinnost základních a ostatních složek IZS (např. hasičů, zdravotnické záchranné služby, policie, horské služby, Armády ČR aj.),
- způsob vyrozumění a aktivace složek IZS při mimořádných událostech,
- zásady velení a řízení na místě zásahu včetně určení velitele zásahu,
- podrobnosti o společném výcviku, plánování a organizaci záchranných prací,
- způsob vedení operační dokumentace a dokumentace o zásazích,
- formu a obsah hlášení a informování veřejnosti a médií během zásahů,

- pravidla pro koordinační štáby a pracovníky krizového řízení. (Česko, 2001)

1.3 Interní akty Generálního ředitele Hasičského záchranného sboru České republiky

Sbírka interních aktů generálního ředitele Hasičského záchranného sboru České republiky obsahuje vnitřní řídicí dokumenty, které stanovují pravidla, postupy a organizační opatření pro činnost HZS ČR. Akty nejsou právními předpisy obecně závaznými pro veřejnost, ale slouží pouze pro vnitřní organizaci jednotek PO.

1.3.1 Pokyn GŘ HZS ČR č. 16/2017

V roce 2017 byl vydán pokyn Generálního ředitele Hasičského záchranného sboru České republiky, který specifikuje a vymezuje klíčové opěrné body a zásady pro dislokaci a nasazení jednotek požární ochrany při provádění záchranných prací. Tento pokyn zároveň definuje různé typy předurčenosti jednotlivých jednotek, tedy konkrétní kategorie, podle nichž jsou určovány jejich schopnosti a připravenost pro plnění specifických úkolů v rámci záchranných a likvidačních činností. (Pokyn generálního ředitele HZS ČR, 2017)

Předurčenosti JPO jsou dále specifikovány pro každou jednotku zvlášť v plánu plošného pokrytí kraje, ke kterému zpracovává podklady pro dokumentaci příslušný HZS kraje. (Paloch, 2012)

Předurčenost k záchranným pracím při silničních dopravních nehodách

„Podle rozsahu vybavení a speciálních záchranných prací se rozlišují následující typy předurčenosti jednotek PO k záchranným pracím při silničních dopravních nehodách.“

A *- „jednotka HZS kraje předurčená pro záchranné práce na dálnicích a silnicích I. třídy pro dálkovou a mezistátní dopravu určená MV-generálním ředitelstvím HZS ČR na návrh HZS kraje,*

- je vybavena rychlým zásahovým automobilem (dále jen „RZA“) nebo technickým automobilem (dále je „TA“) minimálně hmotnostní třídy L nebo cisternovou automobilovou stříkačkou (dále jen „CAS“) ve speciálním technickém provedení minimálně hmotnostní třídy M,

- základní početní stav směny stanovený právním předpisem 13) je zvýšen o dva příslušníky,

- B** - jednotka HZS kraje nebo jednotka SDH vybrané obce kategorie JPO II předurčená pro záchranné práce na všech komunikacích určená MV-generálním ředitelstvím HZS ČR na návrh HZS kraje,
- je vybavena RZA nebo TA minimálně hmotnostní třídy L,
- C** - jednotka HZS kraje předurčená pro záchranné práce na všech komunikacích nebo jednotka SDH vybrané obce kategorie JPO II (výjimečně kategorie JPO III) předurčená pro záchranné práce zpravidla na vybraných úsecích dálnic a silnic I. třídy pro dálkovou a mezistátní dopravu určená územně příslušným HZS kraje,
- je vybavena CAS ve speciálním technickém provedení minimálně hmotnostní třídy M,
- D** - jednotka SDH vybrané obce kategorie JPO II nebo JPO III předurčená pro záchranné práce na silnicích II. a III. třídy a místních komunikacích,
- je vybavena vozidly CAS nebo DA, která mají ve výbavě alespoň sadu ručních vyprošťovacích nástrojů,
- E** - jednotka HZS kraje nebo Záchraného útvaru HZS ČR vybavená automobilovým jeřábem s nosností výložníku do 20 tun a lanovým navijákem do 40 tun,
- F** - jednotka HZS kraje nebo Záchraného útvaru HZS ČR určená jako opěrný bod pro vyprošťování těžkých vozidel dle čl. 2 odst. 10,
- je vybavena vyprošťovacím automobilem nebo automobilovým jeřábem s nosností výložníku nad 20 tun. “ (Pokyn generálního ředitele HZS ČR, 2017)

1.3.2 Pokyn GŘ a NMV č. 41/2003,

Pokyn, kterým se stanoví postup pro zpracování a použití poplachového plánu. Popisuje zásady součinnosti JPO, povolání JPO v rámci operačního řízení, způsoby vyhlášení jednotlivých stupňů poplachu, činnosti ohlášen požáru v poplachovém plánu, podrobnosti k poplachovému plánu IZS a operativní dokumentaci poplachového plánu (Paloch, 2012, Pokyn generálního ředitele HZS ČR a NMV, 2003)

1.3.3 Pokyn GŘ HZS ČR č. 12/2021

Tento pokyn generálního ředitele HZS ČR se zabývá činností jednotek požární ochrany při vyprošťování osob, zvířat a případně majetku u silničních dopravních nehod. Dokument stanovuje kompetence a požadavky na odbornou přípravu jednotkám požární ochrany, a to pouze v oblasti vyprošťování. (Pokyn generálního ředitele HZS ČR, 2021)

2 ZÁKLADNÍ POJMY Z OBLASTI ZÁCHRANNÝCH PRACÍ U DOPRAVNÍCH NEHOD

Integrovaný záchranný systém (IZS) představuje efektivně propojený systém spolupráce, pravidel a koordinace mezi záchrannými a bezpečnostními složkami, státními a samosprávnými orgány, stejně jako fyzickými a právníckými osobami. Tento systém je zaměřen na společnou realizaci záchranných a likvidačních činností a zároveň na přípravu na mimořádné události, průmyslové havárie nebo přírodní katastrofy. (Lošek, 2013; Zelníček a Nekvapilová, 2003)

Jednotky sboru dobrovolných hasičů obcí (JSDHO) jsou jednou ze základních složek IZS a jsou neodmyslitelnou součástí při vykonávání činností v oblasti požární ochrany a podílení se na zásazích při mimořádných událostech. Jsou zařazeny do plánu plošného pokrytí jednotkami požární ochrany, který zajišťuje dostupnost a účinnost zásahových jednotek na celém území státu. Podle své působnosti se tyto jednotky člení do dvou kategorií. Jednotky typu JPO II a JPO III jsou určeny k zásahům i mimo území svého zřizovatele, tedy mohou zasahovat v širším okolí a jsou schopny vyjíždět k mimořádným událostem i v jiných obcích nebo regionech. Obvykle mají vyšší úroveň vybavení a větší počet členů v pohotovosti. Jednotky typu JPO V mají místní působnost a jsou určeny především pro zásahy v rámci území své obce. Jejich hlavní úlohou je zajištění prvotního zásahu do příjezdu dalších jednotek a pomoc při likvidaci mimořádných událostí v blízkém okolí. Podle zákona č. 133/1985 Sb. o požární ochraně jsou členové JSDHO zpravidla v pracovněprávním vztahu k obci nebo v pracovněprávním vztahu k hasičskému záchrannému sboru kraje. Činnost v JSDHO vykonávají osoby dobrovolně, avšak za podmínek, které jsou ke vstupu do jednotky nutností. Mezi hlavní podmínky pro vstup patří plnoletost a zdravotní způsobilost. Velitel jednotky dále odpovídá za základní výcvik člena a také jeho proškolení v činnostech jednotky při záchranných a likvidačních pracích. Organizační struktura jednotky je stanovena ve vyhlášce č. 247/2001 Sb., o organizaci a činnosti jednotek PO. (MV-GŘ HZS ČR, 2009; Česko, 1985)

Mimořádná událost (MU) může být definována jako bezprostředně hrozící nebo skutečná událost, která zpravidla způsobí škody na životech, zdraví, majetku nebo životním prostředí. (Alexander, 2005) Vzniká v důsledku působení antropogenních nebo naturogenních vlivů, jako jsou přírodní katastrofy, technologické havárie, nezákonné nebo kriminální aktivity, narušení či ohrožení kritické infrastruktury státu či šíření nebezpečných nákaz. Přípravu na

vznik MU, dále zvládnutí nastalé události a následné řešení jejich dopadů, mají na starost příslušné orgány a složky bezpečnostního systému České republiky. (MVČR, 2016) Mimořádná událost jako pojem je definována v zákoně č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému. (Česko, 2000)

Místo zásahu označujeme jako prostor, ve kterém došlo k mimořádné události, a kde jsou zároveň nasazeny jednotky požární ochrany a další složky IZS k provádění záchranných a likvidačních prací. Součástí organizace místa zásahu je jeho rozdělení do zón, které napomáhá k efektivnímu řízení zásahu. (Rak, Porada a Zaplytynski, 2018)

Předurčenost jednotek požární ochrany je stanovení konkrétní jednotky Hasičského záchranného sboru České republiky (HZS ČR) nebo jednotky sboru dobrovolných hasičů vybrané obce k provádění zásahů při dopravních nehodách na pozemních komunikacích a při událostech spojených s výskytem nebezpečných látek. Předurčenost se určuje dle posouzení technického a materiálního vybavení jednotky, jejího početního stavu a také z předpokládané doby dojezdu na místo zásahu. Předurčenost tedy definuje schopnost jednotky efektivně a včas zasáhnout v určitých typech mimořádných událostí. Předurčeností máme několik typů a jejich rozdělení najdeme v jednotlivých interních aktech GŘ HZS ČR nebo v plánech plošného pokrytí krajů. (Pokyn generálního ředitele HZS ČR, 2017)

Silniční dopravní nehoda představuje nežádoucí a neočekávanou událost, k níž dochází v rámci provozu na pozemních komunikacích. Příkladem může být havárie nebo srážka dvou či více vozidel, ke které dochází při provozu vozidla v pohybu. Jejím následkem může být újma na zdraví nebo životě osob, případně vznik hmotné škody na vozidlech, infrastruktuře nebo jiném majetku. Příčiny dopravních nehod mohou být různé, a to od lidské chyby, technické závady, nepříznivého počasí až po porušení pravidel silničního provozu. Často také vyžadují zásah složek IZS. Silniční dopravní nehody podléhají oznamovací povinnosti. (Policie ČR, © 2025; Kopecký a Pavlíček, 2006)

Vyprošťování u silničních dopravních nehod (VDN) je soubor činností, jejichž hlavním cílem je umožnit přístup k osobám, zvířatům nebo majetku, které se mohou nacházet v ohrožení v důsledku dopravní nehody a současně vytvořit dostatečný a bezpečný prostor pro jejich vyproštění. VDN provádí jednotka vždy na základě pokynu velitele zásahu, který rozhoduje o nutnosti a způsobu provedení tohoto úkonu. Konkrétní postupy při vyprošťování jsou stanoveny metodickými listy Bojového řádu jednotek požární ochrany a doplňujícími výukovými materiály v rámci odborné přípravy hasičů. Ještě před zahájením samotných prací určí velitel zásahu konkrétní způsob provedení vyprošťování s ohledem na aktuální

situaci a podmínky na místě zásahu, a to buď přímo, nebo prostřednictvím velitele jednotky PO zasahujícím hasičům. (Pokyn generálního ředitele HZS ČR, 2021; MV-GŘ HZS ČR, 2021)

Záchranné práce zahrnují soubor opatření a činností, jejichž cílem je zabránit nebo zmírnit bezprostřední dopady rizik vyvolaných mimořádnou událostí. Tyto činnosti směřují především k ochraně života a zdraví osob, k ochraně majetku a minimalizaci škod na životním prostředí. Zároveň usilují o rychlé odstranění nebo přerušení příčin, které mimořádnou situaci vyvolaly. Za součást záchranných prací jsou považovány také činnosti vedoucí k zajištění přiměřených bezpečnostních podmínek pro osoby zasahující na místě události, čímž se zvyšuje účinnost zásahu a snižuje riziko jejich ohrožení. (Pokyn generálního ředitele HZS ČR, 2017)

3 ČINNOST JEDNOTEK SBORU DOBROVOLNÝCH HASIČŮ PŘI ZÁCHRANNÝCH PRACÍCH U DOPRAVNÍCH NEHOD

Jedná se o souhrn postupů a úkolů zasahující JSDH na místě zásahu. Obecně jsou postupy záchranných prací u dopravních nehod stejné, avšak mohou se lišit dle typu události. Činnost můžeme rozdělit na taktiku na místě zásahu, která se týká celé zasahující jednotky nebo na činnost jednotlivců, kteří mají jasně dané úkoly. Mezi ně můžeme například zařadit velitele zásahu nebo hasiče zdravotníka. (MV-GŘ HZS ČR, 2022)

3.1 Taktika na místě zásahu

Taktika na místě zásahu představuje souhrn postupů, rozhodnutí a činností, které jednotka PO provádí přímo na místě mimořádné události. Cílem je efektivně zvládnout situaci, ochránit životy, zdraví a majetek a minimalizovat další rizika. Zahrnuje například způsob příjezdu a ustavení techniky, provedení průzkumu, rozdělení sil a prostředků, provedení stabilizace vozidel, zajištění proti požáru, vyproštění osob a koordinaci s dalšími složkami IZS. Správně zvolená taktika velitelem zásahu výrazně ovlivňuje úspěšnost a bezpečnost celého zásahu. (MV-GŘ HZS ČR, 2022; MV-GŘ HZS ČR, 2021)

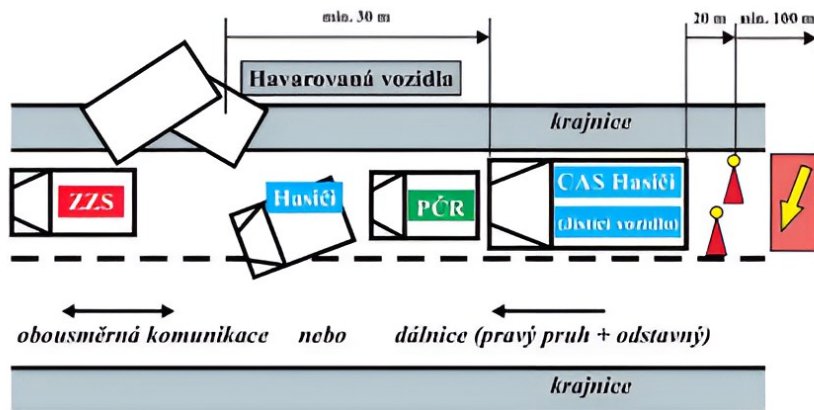
Příjezd na místo zásahu

Při příjezdu k místu dopravní nehody je důležité jet opatrně a vnímat aktuální podmínky (počasí i možné nebezpečí v místě zásahu). Může jít například o mlhu, náledí nebo přítomnost nebezpečných látek. Zvláštní pozornost je potřeba věnovat zásahům na dálnicích a silnicích I. třídy, kde se může stát, že jednotka nebude moci přijet klasickou trasou. V takových případech je třeba počítat s možností příjezdu po souběžné komunikaci nebo dokonce z opačného směru. V krajní situaci, kdy jiná varianta není možná, je po domluvě s Policií ČR možné zajistit příjezd v protisměru, vždy však za přísných bezpečnostních opatření. Cílem je co nejrychleji a bezpečně dorazit na místo zásahu, ale zároveň neohrozit zasahující ani ostatní účastníky silničního provozu. (MV-GŘ HZS ČR, 2021)

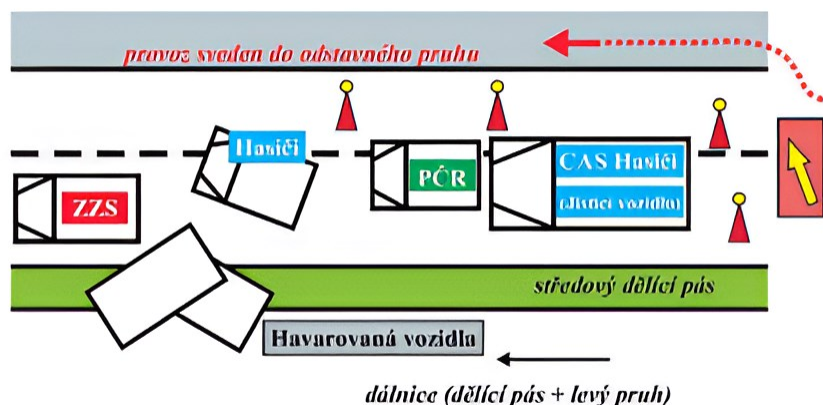
Po příjezdu na místo nehody je důležité aktivovat světelná výstražná zařízení na zásahových vozidlech, aby byla jednotka dobře viditelná pro ostatní účastníky provozu. Za vozidla je vhodné rozmístit výstražné kužely – na dálnici přibližně 100 metrů za vozidlo, na ostatních silnicích okolo 50 metrů, v obci je možné tuto vzdálenost upravit podle konkrétních podmínek. Zásahová vozidla je potřeba ustavit tak, aby nebránila zásahu, ale zároveň chránila zasahující. Osvědčeným způsobem je takzvané nárazníkové postavení, kdy se

vozidla postaví mezi místo zásahu a silniční provoz, čímž vytvoří bezpečný prostor pro práci jednotky. (MV-GŘ HZS ČR, 2021) (Fire Rescue Club, 2024)

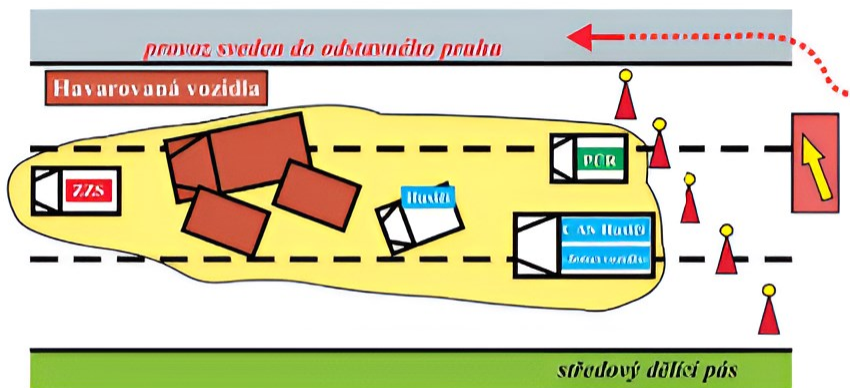
Varianty nárazníkového postavení

Obrázek 1 „Varianta 1 - běžná obousměrná komunikace, práce v jednom pruhu“
(zdroj: MV-GŘ HZS ČR, 2021)

Obrázek 2 „Varianta 2 - dálnice nebo silnice I. třídy se dvěma jízdními pruhy v jednom směru“
(zdroj: MV-GŘ HZS ČR, 2021)

Obrázek 3 „Varianta 3 - dálnice nebo silnice I. třídy se třemi jízdními pruhy v jednom směru“
(zdroj: MV-GŘ HZS ČR, 2021)

3.1.1 Průzkum místa

Při dopravní nehodě je jedním z prvních a nejdůležitějších kroků provedení průzkumu, který pomáhá rychle zhodnotit situaci a určit další postup zásahu. Zjišťujeme především počet havarovaných vozidel a jejich typ, abychom mohli správně vyhodnotit rozsah nehody. Sledujeme také, zda nehrozí nebezpečí z převáženého nákladu nebo volně uložených předmětů, které by mohly ohrozit zraněné osoby nebo zasahující. Důležitá je i možnost vzniku požáru, ať už samotného vozidla, nebo jeho nákladu. (MV-GŘ HZS ČR, 2021)

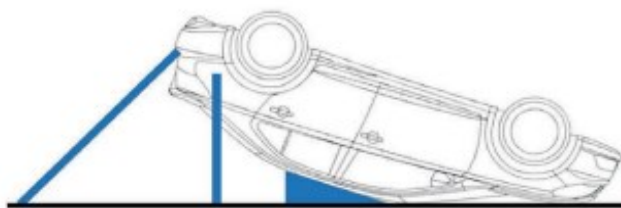
Součástí průzkumu je také určení počtu zraněných, jejich přibližné polohy a stavu, a to jak v samotných vozidlech, tak i v okolí nehody. Pokud se ve vozidlech nacházejí zvířata, posuzuje se i jejich ohrožení. Dále sledujeme případné riziko úniku pohonných hmot nebo jiných provozních kapalin, které by mohly ohrozit životní prostředí. Věnujeme pozornost i stabilitě havarovaných vozidel, pokud hrozí jejich posunutí nebo převrácení, je třeba je co nejdříve zajistit. V neposlední řadě posuzujeme, zda je potřeba nasadit speciální vyprošťovací techniku a prostředky. (MV-GŘ HZS ČR, 2021) (Fire and Rescue Service Operational Handbook, 2022)

3.1.2 Opatření proti vzniku požáru

Aby se zabránilo vzniku požáru u havarovaných vozidel nebo jejich nákladu, provádí se základní protipožární opatření. Patří sem zejména odpojení akumulátorů, odstranění možných zdrojů iniciace, jako je otevřený oheň nebo nedopalek, a připravení hasicí techniky pro případné použití. (MV-GŘ HZS ČR, 2021)

3.1.3 Stabilizace vozidla

Stabilizace vozidla je zajištění jeho pevné a bezpečné polohy tak, aby se během zásahu nepohnulo nebo nepřevrátilo. Provádí se hlavně tehdy, kdy je vozidlo po srážce v nestabilní poloze, například na boku, střeše nebo ve svahu. Stabilizace je důležitá především kvůli ochraně zraněných osob uvnitř vozidla, ale také pro bezpečnost zasahujících hasičů. Pevně zajištěné vozidlo snižuje riziko dalších poranění při vyprošťování a umožňuje klidnější a přesnější práci s technikou. Stabilizovat můžeme pomocí klínů, podpěr, stabilizačních tyčí nebo dalších prostředků. (MV-GŘ HZS ČR, 2021)

Obrázek 4 Stabilizace vozidla na střeše

(zdroj: MV-GŘ HZS ČR, 2021)

3.1.4 Úniky provozních kapalin

Mezi nejčastěji řešené provozní kapaliny při dopravních nehodách patří motorový olej, paliva, chladicí kapaliny, náplně z baterií a další technické náplně. Jednotky požární ochrany mají k dispozici různé prostředky, kterými mohou tyto látky zachytit nebo odstranit. Pro rozhodnutí o přivolání dalších sil a prostředků je množství uniklé kapaliny. K jejímu zachycení a omezení šíření se používají zachytňné vany, sorbenty, uzávěry kanálů nebo prostředky pro přečerpávání pohonných hmot a nákladu. Tato opatření slouží k ochraně životního prostředí a zajištění bezpečnosti na místě zásahu. (MV-GŘ HZS ČR, 2021)

3.1.5 Zásady usměrňování silničního provozu

Při řízení nebo usměrňování silničního provozu na místě zásahu musí hasič dbát především na vlastní bezpečnost a být dobře viditelný – používá reflexní vestu a přilbu. Stojí vždy na bezpečném a přehledném místě, odkud má dobrý přehled o provozu i o situaci na místě zásahu. Pokyny dává jasně a srozumitelně změnou postoje a pažemi nebo pomocí červeného světla, a to vždy v souladu s pravidly silničního provozu. Pokud je situace složitější, spolupracuje s Policií ČR. V případě že není jiná možnost než pustit provoz pouze jedním pruhem, je potřeba aby na obou koncích usměrňoval provoz jiný hasič. Oba pak společně komunikují přes vysílačky, aby nedocházelo k chaosu. Cílem je zajistit plynulost dopravy, zabránit dalším nehodám a vytvořit bezpečné podmínky pro zásah. (MV-GŘ HZS ČR, 2021)

3.2 Činnost zasahujících hasičů

Hasiči na místě zásahu jednají v souladu s pokyny svých nadřízených a jsou podřízeni veliteli zásahu prostřednictvím svých velitelů jednotek. Zajišťují průběžný průzkum v místě svého nasazení, přičemž důležité informace neprodleně hlásí příslušnému veliteli. Dbají na bezpečnost, jak vlastní, tak i ostatních členů jednotky. Hasiči proto používají přidělené osobní ochranné prostředky a dbají zvýšené opatrnosti. Velitel může podle potřeby nařídít

použití společných ochranných prostředků nebo povolit odložení některých z nich, pokud to situace umožňuje. (Hanuška, 2008)

Velitel zásahu

Velitel zásahu je odpovědný za řízení celé činnosti jednotek PO na místě mimořádné události. Po příjezdu provádí rychlý průzkum situace, vyhodnocuje rizika a rozhoduje o dalším postupu zásahu. Určuje rozdělení sil a prostředků, stanovuje úkoly jednotlivým členům jednotky a koordinuje spolupráci s ostatními složkami IZS. VZ organizuje spojení v místě zásahu s příslušným operačním střediskem a opatření k zamezení vstupu do místa zásahu nepovolaným osobám. Při provádění záchranných prací komunikuje s ostatními členy jednotky, například se zdravotníkem, aby měl informace o zdravotním stavu zachraňované osoby a následně je mohl poskytnout ZZS. VZ také vyhodnocuje a zpracovává zprávu ze zásahu. (MV-GŘ HZS ČR, 2022; Hanuška, 2008)

Velitel zásahu má právo požádat fyzické nebo právnické osoby o osobní či věcnou pomoc, například o poskytnutí vozidel, nářadí nebo vody. Má oprávnění vstupovat na soukromé pozemky, nařídít jejich vyklizení nebo odstranění překážek, pokud je to nezbytné pro záchranné práce. V případě potřeby může také nařídít, aby se z místa zásahu vzdálily nepovolané osoby, či aby byly dodržovány bezpečnostní opatření. Kromě toho může odvolat velitele jednotek nebo jednotlivé hasiče, kteří neplní své úkoly, rozhodnout o rozdělení jednotky nebo přerušit záchranné práce, pokud by jejich pokračování znamenalo ohrožení života zasahujících. (Hanuška, 2008)

Zdravotník

Z pohledu hasiče zdravotníka je při provádění průzkumu důležité zaměřit se na pozorování všech potenciálních rizik ohrožujících jak zachraňované osoby, tak zasahující jednotku. Důležité je také zjistit počet zaklíněných osob a jejich polohu ve vozidle, odhadnout rozsah jejich poranění a posoudit, jaký způsob vyproštění by byl pro jejich aktuální zdravotní stav nejšetrnější a nejefektivnější. Tyto informace zdravotník neprodleně předává veliteli zásahu, který na jejich základě rozhoduje o nejvhodnějším postupu při vyproštění (Způsob vyproštění může VZ konzultovat s posádkou ZZS). Zdravotník také sleduje vývoj zdravotního stavu zraněných během celého zásahu a informuje o případném zhoršení ostatní zasahující hasiče. Hasič zdravotník musí být vybaven předepsanými zdravotnickými pomůckami a osobními ochrannými prostředky a pravidelně se účastnit odborné přípravy a výcviku. (MV-GŘ HZS ČR, 2021)

4 VYBAVENÍ JEDNOTEK PŘEDURČENÝCH PRO DOPRAVNÍ NEHODY

Vybavení jednotek požární ochrany s předurčeností na záchranné práce při dopravních nehodách je speciálně uzpůsobeno pro efektivní a bezpečné provádění vyprošťovacích činností. Tyto jednotky by měly disponovat zejména hydraulickým vyprošťovacím zařízením (např. nůžky, rozpínáky, zvedací válce) nebo případně novějšími akumulátorovými nástroji, které zlepšují operativnost při vyprošťování z vozidel na místě zásahu. Dále jsou vybaveny stabilizačními prostředky pro zajištění havarovaných vozidel (klíny, podložky, stabilizační tyče), prostředky pro značení a osvětlení místa zásahu, vyprošťovacími plachtami nebo deskami a pomůckami pro ochranu osob, jako jsou přikrývky nebo kryty proti střepům. Nezbytnou součástí výbavy jsou také ruční nástroje a prostředky pro základní zdravotnickou pomoc. Vybavení těchto jednotek musí odpovídat jejich specializaci, aby jim umožnilo účinně reagovat i na složitější situace při dopravních nehodách. Hlavním cílem je rychle a bezpečně vyprostit osoby z havarovaných vozidel tak, aby nedošlo k další újmě na zdraví, jak u vyprošťovaných osob, tak i u zasahujících hasičů. Pro bezpečnost zasahujících hasičů jsou také důležité osobní ochranné prostředky, aby byli chráněni před nebezpečnými vlivy na místě zásahu. Mezi ně můžeme zařadit zásahové obleky, přilby, rukavice nebo i reflexní vesty, které jsou obzvláště důležité při zásazích na silničních komunikacích. (Kratochvíl a Kratochvíl, 2009; MV-GŘ HZS ČR, 2021)

4.1 Osobní ochranné prostředky zasahujících hasičů

Při provádění záchranných činností u dopravních nehod je potřeba myslet na to, že havarovaná vozidla bývají často silně poškozená a jejich konstrukce značně deformovaná. V důsledku toho hrozí, že se během vyprošťování mohou části vozidla náhle a zcela nečekaně pohnout, sesunout nebo vymrštit. Představují tak výrazné riziko nejen pro osobu, kterou se jednotka snaží zachránit, ale také pro samotné zasahující hasiče. Vzniklá situace může být velmi nebezpečná a vést k vážnému poranění. Z tohoto důvodu je naprosto zásadní, aby byli členové jednotky při těchto činnostech vybaveni odpovídajícími osobními ochrannými prostředky, které poskytnou nezbytnou ochranu před ostrými hranami, náhlými nárazy nebo dalšími potenciálními hrozbami, které se v prostředí dopravní nehody mohou vyskytovat. Důraz na správné a úplné použití osobních ochranných prostředků by měl být samozřejmou součástí každého zásahu. (IFSTA, 2012; MV-GŘ HZS ČR, 2021)

Zásahová přilba je jedním z nejdůležitějších prvků osobní ochrany hasičů. Zajišťuje ochranu před mechanickými úrazy hlavy, dále chrání před sálavým teplem a plní funkci ochrany očí. Nejčastěji používané jsou přilby pro požární zásahy, které se vyrábějí z velmi odolných materiálů, jejich součástí jsou zpravidla brýle nebo štít, dále zátylník a uchycení pro svítilny a celoobličejové masky. Pro práci v terénu jsou využívány lehčí přilby pro technické zásahy, které přináší zasahujícím hasičům větší komfort, ale zaručují stále vysokou bezpečnost. (MV-GŘ HZS ČR, 2021)

Obrázek 5 Zásahová přilba
(zdroj: Vyzbrojna, © 2025)

Obrázek 6 Víceúčelová lehká zásahová přilba
(zdroj: Vyzbrojna, © 2025)

Zásahové rukavice zajišťují ochranu rukou před mechanickým poškozením, tepelným namáháním, chemikáliemi nebo vlhkostí. Podobně jako u přileb se u zásahů používá několik druhů rukavic, vyráběných z mnoha odolných materiálů. Mezi nejvíce používané se řadí kevlarové rukavice pro hašení požárů, které poskytují vysokou odolnost proti teplu a mechanickému opotřebení. Dále se používají lehčí rukavice pro technické zásahy, které

jsou vyráběny z materiálů odolných proti proříznutí a protržení, a které poskytují hasičům vyšší citlivost v rukou. (MV-GŘ HZS ČR, 2021; IFSTA, 2012)

Obrázek 7 Zásahové rukavice
(zdroj: Vyzbrojna, © 2025)

Obrázek 8 Technické zásahové rukavice
(zdroj: Vyzbrojna, © 2025)

Zásahový oblek je základní součást ochranné výstroje hasiče složená ze zásahového kabátu a kalhot, určená pro použití při zásazích u požárů, technických událostí nebo jiných mimořádných událostí. Oblek je navržen tak, aby chránil hasiče před vysokými teplotami, plameny, mechanickým poškozením, vodou i některými chemikáliemi. Vyrábí se z vícevrstvých materiálů, přičemž vnější vrstva bývá nejčastěji z aramidových vláken, jako je Nomex, Kevlar nebo polybenzimidazol (PBI), které jsou odolné vůči žáru i mechanickému namáhání. Vnitřní vrstvy zajišťují tepelnou izolaci a ochranu proti vlhkosti. Zásahové obleky jsou opatřeny reflexními prvky, které zlepšují viditelnost a bezpečí zasahujících hasičů. (DEVA, © 2025, IFSTA, 2012)

Obrázek 9 Zásahový kabát

(zdroj: DEVA, © 2025)

Obrázek 10 Zásahové kalhoty

(zdroj: DEVA, © 2025)

Zásahová obuv je velice důležitá pro komfort a bezpečí zasahujících hasičů. Hlavním úkolem je uchránit chodidla, kotník a dolní část nohy před propíchnutím podrážky ostrými předměty a dále před popáleninami, pohmožděním prstů a nártu, opařením horkou vodou nebo kontaminovanou kapalinou. Vnější vrstva může být vyrobena z gumy, kůže nebo jiného voděodolného materiálu. Uvnitř boty se nacházejí tepelné, mechanické a vlhkostní bariéry. Horní okraj bot je navržen tak, aby byl nošen pod nohavicemi zásahového oděvu, což zajišťuje celistvou ochranu i při pokleknutí. Dostupná je v různých variantách a materiálech. Správný výběr obuvi je obzvlášť důležitý pro zásahy dlouhodobého charakteru. (IFSTA, 2012)

Obrázek 11 Zásahová obuv

(zdroj: Vyzbrojna, © 2025)

Další osobní ochranné prostředky jsou důležité především pro bezpečnost zasahujících hasičů. Mezi ně můžeme zařadit výstražnou vestu, kterou na sobě zasahující hasiči musí mít, obzvláště když se jedná o zásah u silniční dopravní nehody. Vyrobená je v oranžové fluorescenční barvě a v dolní části vesty je opatřena i dvěma vodorovnými pásy z materiálu s retroreflexními vlastnostmi. Toto účelové zbarvení zajistí vyšší viditelnost hasiče, a to například při řízení dopravy. Dalším OOP jsou jednorázové nitrilové rukavice, které se navlékají pod zásahové rukavice a slouží k ochraně zasahujících i zraněných před možným přenosem infekčních nemocí. (MV-GŘ HZS ČR, 2021)

Obrázek 12 Výstražná reflexní vesta
HASIČI*(zdroj: Vyzbrojna, © 2025)*Obrázek 13 Jednorázové
nitrilové rukavice*(zdroj: Vyzbrojna, © 2025)*

V případech, kdy je potřeba ochránit dýchací cesty, mohou použít hasiči i respirátory, a to zejména při řezání plastového a železného materiálu nebo skla. (MV-GŘ HZS ČR, 2021) Při dlouhodobém vyšším výskytu virových respiračních onemocnění musí zasahující hasiči počítat s tím, že osoba, kterou vyprošťují může být tímto onemocněním nakažena. V těchto případech je nasazení respirátoru nutností, aby nedošlo k dalšímu šíření nákazy. (Mencel, 2020)

Obrázek 14 Respirátor FFP1

(zdroj: Lyreco, © 2025)

4.2 Prostředky pro vyprošťování

Prostředky pro vyprošťování jsou speciální nástroje a zařízení, které hasiči používají při dopravních nehodách nebo jiných mimořádných událostech k vyproštění osob z havarovaných vozidel. Slouží k odstranění poničených částí vozidel, překážek nebo konstrukcí, které brání přístupu k zachraňovaným osobám. Nejčastěji používanými prostředky jsou hydraulická zařízení (nůžky, rozpínáky, rozpěrné válce atd.), akumulátorová zařízení a ruční vyprošťovací nástroje. Důležitou výbavou jsou i stabilizační prostředky pro bezpečnou stabilizaci havarovaných vozidel. Tyto prostředky umožňují rychlý, bezpečný a šetrný zásah při vyprošťování zraněných osob. (MV-GŘ HZS ČR, 2021)

4.2.1 Hydraulické vyprošťovací zařízení

Hydraulické vyprošťovací zařízení se používá při silničních dopravních nehodách a jiných mimořádných událostech k rychlému a bezpečnému uvolnění zaklíněných osob a odstranění překážek. V základní výbavě každé jednotky nesmí chybět pohony, které dodávají energii do vyprošťovacích zařízení. Pohony můžeme rozdělit na elektrické, spalovací nebo akumulátorové. Mezi nejčastěji používané nástroje patří nůžky, které slouží ke stříhání plechů a pevných konstrukcí, a rozpínák, jenž se využívá k odtlačení nebo rozevření deformovaných částí vozidla. Rozpěrný válec je určen pro roztlačení nebo nadzvednutí částí vozidel, aby se zasahující hasiči lépe dostali k zaklíněné osobě. Jedním z nejčastějších

použití je odtlačení palubní desky, aby vzniklo více prostoru pro vytažení zachraňovaného z vozidla. Praktickým a čím dál častěji využívaným nástrojem je i kombinovaný nástroj AKU, který spojuje funkce nůžek a rozpínáku v jednom zařízení a díky akumulátorovému pohonu je snadno přenosný a flexibilní při zásahu. (MV-GŘ HZS ČR, 2021)

Obrázek 15 Elektrocentrála
benzínová HERON

(zdroj: Vyzbrojna, © 2025)

Obrázek 16 Agregát k HVZ
LUKAS

(zdroj: Požáry.cz, 2023)

Obrázek 17 Hydraulické nůžky
hadicové LUKAS

(zdroj: Nordstahl servis, © 2025)

Obrázek 18 Hydraulický
rozpínák hadicový LUKAS

(zdroj: Nordstahl servis, © 2025)

Obrázek 19 Kombinovaný
nástroj AKU LUKAS

(zdroj: Nordstahl servis, © 2025)

Obrázek 20 Rozpínací válec LUKAS

(zdroj: Nordstahl servis, © 2025)

4.2.2 Ruční vyprošťovací nástroje

Ruční vyprošťovací nástroje se používají u dopravních nehod, zejména tam, kde není vhodné nebo možné použít HVZ, případně slouží jako jeho doplněk. Variabilní ruční vyprošťovací nástroje jsou víceúčelové nástroje kombinující funkce páčidla a sekery, vhodné pro vytváření a rozšiřování otvorů ve dveřích nebo plášti vozidla pro následné použití HVZ. Pily slouží k řezání různých materiálů, jako je sklo, plast nebo plech, například při odstraňování částí vozidla. Přímočaré pily s vyměnitelnými řezacími plátky jsou účinné na řezání pantů, lepeného skla nebo střechy na vozidle. Řezače bezpečnostních pásů umožňují bezpečné a rychlé přeříznutí pásu bez ohrožení vyprošťované osoby. Rozbíječ skel je díky své velikosti

a praktičnosti často v osobní výbavě zasahujícího hasiče. Umožňuje rychlý a kontrolovaný přístup do vozidla bez roztržení skla do okolí. (MV-GŘ HZS ČR, 2021)

Obrázek 21 VRVN
(zdroj: Vyzbrojna, © 2025)

Obrázek 22 Rozbíječ skla
a řezač pásů
(zdroj: Vyzbrojna, © 2025)

Obrázek 23 Ruční pilka na
lepené sklo LUKAS
(zdroj: Vyzbrojna, © 2025)

4.2.3 Ostatní prostředky

Při vyprošťování se také používají ochranné kryty, desky nebo deky, aby se předešlo poranění zachraňovaného nebo hasiče zdravotníka úlomky skla nebo jiných částí z vozidla. Pro snížení rizika při případném samovolném vystřelení airbagu se navíc na volant nasazuje zachycovač airbagů, který jeho účinek ztlumí a zabrání dalšímu zranění. (MV-GŘ HZS ČR, 2021)

Obrázek 24 Ochranný štít
(zdroj: Vyzbrojna, © 2025)

Obrázek 25 Zachycovač airbagů
(zdroj: Vyzbrojna, © 2025)

4.3 Prostředky pro stabilizaci vozidel

Stabilizační prostředky se při vyprošťování používají k pevnému zajištění havarovaného vozidla nebo jiného nestabilního objektu, aby se během zásahu nepohnul a neohrozil zachraňované osoby ani zasahující hasiče. Mezi základní prostředky patří stabilizační podpěry a klíny, které se vkládají pod vozidlo nebo jeho části pro zamezení pohybu. Stabilizační tyče slouží k pevnému ukotvení převrácených nebo nakloněných vozidel, často se využívají, pokud je havarované vozidlo na boku nebo střeše. Žebříky lze v některých případech využít jako improvizovaný stabilizační prostředek díky jejich pevnosti a délce. Popruhy a vázací prostředky slouží k upevnění, přitažení nebo fixaci částí vozidla k pevnému bodu, čímž se dále zvyšuje stabilita celé konstrukce při zásahu. (MV-GŘ HZS ČR, 2021)

Obrázek 26 Stabilizační tyče
(zdroj: Vyzbrojna, © 2025)

Obrázek 27 Stabilizační klín
(zdroj: Vyzbrojna, © 2025)

Obrázek 28 Stabilizace vozidla na boku
(zdroj: MV-GŘ HZS ČR, 2021)

Obrázek 29 Popruhy
(zdroj: MV-GŘ HZS ČR, 2021)

4.4 Prostředky pro první pomoc

Prostředky pro první pomoc slouží k poskytnutí nezbytné předlékařské péče zraněným osobám přímo na místě události, ještě před příjezdem zdravotnické záchranné služby. Vybavování požární techniky těmito prostředky se řídí vyhláškou č. 35/2007 Sb., o technických podmínkách požární techniky, ve znění vyhlášky č. 53/2010 Sb. Základním vybavením je zdravotnický batoh obsahující pomůcky a materiál pro ošetření různých typů poranění. Mezi povinnou výbavu zdravotnického batohu by měl patřit obvazový a fixační materiál (tlakové obvazy, trojčipé šátky, náplasti, sterilní krytí), resuscitační pomůcky (dýchací vak – ambuvak, resuscitační rouška), dlahy pro fixaci končetin, sterilní rukavice,

dezinfekční prostředky a základní nástroje, jako jsou nůžky nebo pinzety. Nechybí ani krční límce různých velikostí nebo tepelné izotermické fólie. Krční límec se používá k fixaci krční páteře u osob s podezřením na úraz hlavy nebo páteře a u dopravních nehod se vyprošťovaným osobám nasazuje automaticky. (Neodkladná zdravotnická pomoc, 2018)

Obrázek 30 Zdravotnický batoh
(zdroj: Vyzbrojna, © 2025)

Obrázek 31 Ambuvak
(zdroj: Neodkladná zdravotnická pomoc, 2018)

Obrázek 32 Krční límec
(zdroj: Neodkladná zdravotnická pomoc, 2018)

Součástí výbavy může být i automatizovaný externí defibrilátor (AED), který v případě potřeby, umožňuje provést defibrilaci u osoby s náhlou zástavou srdečního oběhu. S těmito zdravotnickými prostředky mohou zacházet pouze osoby, které mají příslušné odborné proškolení, nejčastěji hasiči se zdravotnickým kurzem nebo vyšším stupněm zdravotnické přípravy. (Neodkladná zdravotnická pomoc, 2018)

Obrázek 33 Automatizovaný
externí defibrilátor a příslušenství
(zdroj: *Neodkladná zdravotnická pomoc*, 2018)

Obrázek 34 Piktogram k označení
umístění AED

(zdroj: *Neodkladná zdravotnická pomoc*, 2018)

Vyprošťovací transportní prostředky, jako jsou páteřní desky nebo zádové vesty, slouží k bezpečnému přenesení zraněného z vozidla, aniž by došlo ke zhoršení jeho zdravotního stavu. (Neodkladná zdravotnická pomoc, 2018; MV-GR HZS ČR, 2021)

Obrázek 35 Vyprošťovací
páteřní deska

(zdroj: *Vyzbrojna*, © 2025)

DÍLČÍ ZÁVĚR TEORETICKÉ ČÁSTI

Teoretická část práce se zaměřila na klíčové oblasti související s činností jednotek požární ochrany při záchranných pracích u dopravních nehod. V úvodu byly představeny vybrané základní právní předpisy z oblasti požární ochrany, které určují kompetence a povinnosti jednotlivých složek při zásazích. Jako nejdůležitější byly vybrány zákony č. 133/1985 Sb., o požární ochraně a č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému. Dále provázející vyhlášky podporující činnost JSDH a následně i interní akty generálního ředitele HZS ČR, které stanovují pravidla, postupy a organizační opatření pro činnost jednotek požární ochrany. Následně byly objasněny základní pojmy z oblasti požární ochrany, které jsou důležité pro navazující části bakalářské práce. Další část byla věnována samotné činnosti JSDH při příjezdu na místo zásahu. Rozebrána byla taktika zásahu a práva a povinnosti velitele zásahu a hasiče zdravotníka. Závěrem byla popsána nejpoužívanější technika a vybavení, které jednotky předurčené pro záchranné práce u dopravních nehod standardně využívají. Tyto poznatky tvoří teoretický základ pro praktickou část práce, která se bude věnovat konkrétní jednotce sboru dobrovolných hasičů ve Velkém Újezdu a analýzou její činnosti při záchranných pracích u DN.

II. PRAKTICKÁ ČÁST

5 ANALÝZA SOUČASNÉHO STAVU JEDNOTKY SBORU DOBROVOLNÝCH HASIČŮ VELKÝ ÚJEZD

Jednotka sboru dobrovolných hasičů je jednou z nejstarších jednotek v Olomouckém kraji. Její historie sahá až do roku 1881, kdy byl založen sbor dobrovolných hasičů ve Velkém Újezdě. Po rozlehlých požárech v roce 1880 vznikla myšlenka založit organizaci, která by bojovala proti tomuto živlu. Hasiči vždy vyjížděli i k požárům do okolních obcí, a tak tomu je až do dnes. S rozvojem IZS v České republice došlo i k postupnému vývoji jednotky z Velkého Újezdu. Teprve v roce 2000 byla oficiálně pojmenovaná jako JSDH, do této doby nebyly jednotky oddělovány od SDH. Se zvyšujícími se nároky na činnost jednotek požární ochrany byla v průběhu let modernizována výjezdová technika a doplňováno potřebné vybavení. Kvůli pořízení nové techniky bylo potřeba zvětšit prostory hasičské zbrojnice, a proto v roce 2017 byla provedena rekonstrukce nového garážového stání, které dnes slouží převážně pro výjezdovou jednotku. (Zatloukal, 2024)

JSDH Velký Újezd je kategorizována jako JPO III s působností i na území mimo svého zřizovatele, kterým je Městys Velký Újezd. Je zařazena do plošného pokrytí Olomouckého kraje a k roku 2024 měla 20 členů výjezdové jednotky.

5.1 Místní dislokace

Nachází se ve stejnojmenné obci Velký Újezd, která leží ve východní části Olomouckého kraje a územně spadá pod obec s rozšířenou působností Olomouc. Velký Újezd se rozléhá na pomezí okresů Olomouc a Přerov, což významně ovlivňuje spolupráci jednotky s ostatními složkami IZS. V rámci výjezdové činnosti jednotka nejčastěji spolupracuje s profesionálními jednotkami ze stanic HZS Olomouc a HZS Lipník nad Bečvou.

Obec leží přibližně 20 km východně od krajského města Olomouce a je napojena na významnou dopravní infrastrukturu dálnice D35. Tato dálnice tvoří důležitou spojku mezi Olomoucí a Lipníkem nad Bečvou, kde se dále napojuje na dálnici D1 ve směru na Ostravu. Jednotka je schopna dosahovat rychlých dojezdových časů k místu mimořádné události, a to díky přímému napojení na dálnici D35 poblíž území obce. Katastrálním územím také prochází silnice II. třídy č. 437, která představuje další významnou komunikaci v přílehlé oblasti. Spojuje Práslavice a Lipník nad Bečvou a dále vede až do Zlínského kraje. Zajišťuje plynulé napojení na silnice nižších tříd vedoucí do okolních obcí. Tato silnice je důležitá

nejen z hlediska dopravní dostupnosti pro místní obyvatele, ale i pro operativní přesun zásahových vozidel jednotky v případě mimořádných událostí.

Obrázek 36 Přilehlé území obce Velký Újezd

(zdroj: Terinos, © 2025)

Hasičská zbrojnice ve Velkém Újezdě je rozdělena do dvou částí. Hlavní je historická budova sloužící převážně pro potřeby sboru dobrovolných hasičů jako klubovna a také jako umístění pro výjezdové vozidlo DA-L1Z Mercedes-Benz. Druhou částí je budova, která je využívána pouze pro potřeby výjezdové jednotky, kde se nachází zbytek výjezdových vozidel a také šatna pro zasahující hasiče. Obě budovy jsou situovány v samotném středu obce nedaleko hlavní silniční komunikace, která prochází celým územím Velkého Újezdu.

Obrázek 37 Hasičská zbrojnice Velký Újezd

(zdroj: vlastní, 2025)

5.2 Zařazení jednotky do plošného pokrytí a předurčenost

JSDH Velký Újezd je zařazena do kategorie JPO III dle vyhlášky č. 247/2001 Sb., o organizaci a činnosti jednotek požární ochrany. Tato kategorie zahrnuje jednotky s výjezdovou činností mimo území svého zřizovatele, tedy i do okolních obcí. Podle svého zařazení má také jednotka povinnost dle zákona č. 133/1985 Sb., o požární ochraně vyjet k zásahu do 10 minut od vyhlášení poplachu, což se členům jednotky daří dlouhodobě plnit s průměrnou dobou výjezdu okolo 5 až 6 minut.

Na základě posouzení technického vybavení, odborné připravenosti členů jednotky, a hlavně geografického umístění byla jednotka předurčena k provádění záchranných prací při dopravních nehodách typu C. Jednotka je jednou z mála v Olomouckém okrese, která tuto předurčenost má, i když spadá do kategorie JPO III. (Plán plošného pokrytí Olomouckého kraje, 2023) Vybavena je dvěma vozidly CAS hmotnostní třídy S neboli těžké, z nichž jedno vozidlo MAN CAS 20/4000/240 S2R je vyrobeno ve speciálním redukovaném technickém provedení, čímž jednotka splňuje požadavky k předurčenosti typu C, pro záchranné práce na vybraných úsecích dálnic. Mimo jiné je JSDH Velký Újezd dle poplachového plánu Olomouckého kraje předurčena i pro rozšířené činnosti ve výšce a nad volnou hloubkou. Pro tyto činnosti jsou v jednotce vyškoleni dva členové a součástí zásahových automobilů je i patřičné lezecké vybavení.

5.3 Připravenost a odborná příprava jednotky

Jednotka sboru dobrovolných hasičů Velký Újezd evidovala k datu 31. 12. 2024 celkem 20 členů. O zajištění základní odborné přípravy se stará velitel jednotky, který zodpovídá za proškolení užívání výjezdové techniky a technických prostředků a dále za pravidelné ověřování odbornosti členů a aktuálnost zdravotních prohlídek. Část členů se pravidelně, minimálně jednou měsíčně, účastní schůzí, při kterých se kontroluje provozuschopnost techniky a technických prostředků jednotky.

Odborná příprava je dlouhodobou součástí činnosti jednotky a její úroveň je podle potřeb každoročně navyšována prostřednictvím odborných školení. V roce 2024 se těchto školení zúčastnilo celkem 13 členů jednotky. Někteří absolvovali školení pro strojníky na stanici HZS Olomouc a dva členové se zúčastnili kurzu základních zdravotnických znalostí, který proběhl v Ústřední hasičské škole v Jánských Koupelech. Další členové se účastnili cyklické odborné přípravy určené pro strojníky a velitele na centrální hasičské stanici HZS v Olomouci.

Každoročně se také členové jednotky účastní kurzu vyprošťování z havarovaných vozidel, který probíhá na stanici HZS v Olomouci. Během tohoto praktického výcviku jsou hasiči seznámeni s aktuálními postupy a trendy v oblasti technického zásahu, převážně se zaměřením na stabilizaci vozidel a vyprošťování zraněných osob. V rámci těchto cvičení je prověřována také činnost hasiče zdravotníka a jeho schopnost poskytnout nezbytnou první pomoc přímo na místě zásahu. Při výcviku je kladen důraz na samotnou komunikaci mezi zasahujícími hasiči a jsou kontrolovány jejich postupy záchranných prací.

Tabulka 3 Odbornost členů JSDH Velký Újezd

Odbornost členů JSDH Velký Újezd	
Odborná způsobilost členů JSDH	Počet
Velitel družstva	4
Strojník	14
Nositel dýchací techniky	13
Obsluha motorových řetězových a rozbrušovacích pil	5
Rozšířená činnost pro práci ve výšce a nad volnou hloubkou	2
Základy zdravotnických znalostí	6

(zdroj: Výroční zpráva JSDH Velký Újezd, 2024)

6 VYBAVENOST JEDNOTKY SBORU DOBROVOLNÝCH HASIČŮ VELKÝ ÚJEZD

Jednotka sboru dobrovolných hasičů Velký Újezd disponuje výjezdovou technikou a technickými prostředky, které odpovídají její předurčenosti k záchranným pracím při dopravních nehodách a dalším typům mimořádných událostí. Jednotka je připravena na zásahy nejen u dopravních nehod, ale také na rozsáhlé lesní požáry a případnou evakuaci vyššího počtu osob. Vybavení je rozděleno mezi tři výjezdová vozidla, z nichž každé má ve své výbavě jiné technické prostředky.

6.1 Výjezdová technika

Tato výjezdová technika umožňuje jednotce efektivně zasahovat při různých typech mimořádných událostí, včetně dopravních nehod, požárů a evakuací obyvatelstva. Díky modernímu vybavení a pravidelné údržbě jsou vozidla připravena k okamžitému nasazení v souladu s potřebami zajištění plošného pokrytí s výjezdem do 10 minut.

MAN CAS 20/4000/240 S2R

Hlavním zásahovým vozidlem jednotky je CAS 20 na podvozku MAN, které bylo pořízeno v roce 2018 a ihned po převzetí zařazeno do výjezdové činnosti. Jeho první ostrý zásah proběhl 16. června téhož roku. Jedná se o těžkou cisternovou automobilovou stříkačku s nádrží na 4 000 litrů vody a 240 litrů pěnidla. Vozidlo je vybaveno výkonným odstředivým čerpadlem s kapacitou 2 000 litrů za minutu a přeplňovaným šestiválcovým vznětovým motorem. Díky své variabilitě a modernímu vybavení je MAN CAS 20 primárně nasazován při dopravních nehodách, technických zásazích a středně rozsáhlých požárech. Vzhledem k velikosti posádky pět hasičů a řidič je vozidlo ideální pro rychlé a efektivní nasazení. V současnosti je považováno za klíčový prvek výjezdového systému jednotky. Je primárně vybaveno prostředky pro technické zásahy, vyprošťování u dopravních nehod a pro poskytnutí předlékařské první pomoci. Součástí výbavy je i automatizovaný externí defibrilátor, který je v posledních letech čím dál více používán. (SDH Velký Újezd, 2025)

Obrázek 38 MAN CAS 20/4000/240 S2R

(zdroj: vlastní, 2025)

TATRA 815 CAS 32

Těžká cisternová automobilová stříkačka TATRA 815 CAS 32 je jedním z klíčových prvků technického vybavení jednotky. Byla do užívání JSDH Velký Újezd převedena v roce 2011 a je nasazována zejména u rozsáhlých požárů, lesních požárů a při potřebě zajištění velkoobjemové dopravy vody, ale v případě potřeby může být zařazena i do zásahů u dopravních nehod. Vozidlo je vybaveno atmosférickým dvanáctiválcovým vznětovým motorem s přímým vstřikem, chlazeným vzduchem. Disponuje čerpadlem s výkonem 3 200 litrů za minutu a nádrží na vodu o objemu 8 200 litrů, což výrazně zvyšuje jeho schopnost samostatného zásahu i v lokalitách bez dostupného zdroje vody. Dále má k dispozici nádrž na pěnídlo o objemu 800 litrů. Vybava tohoto vozidla je převážně určena pro hašení požárů a částečně i pro vyprošťování u DN. (SDH Velký Újezd, 2025)

Obrázek 39 TATRA 815 CAS 32

(zdroj: SDH Velký Újezd, 2025)

DA-L1Z Mercedes-Benz Sprinter 519 CDI

Třetím vozidlem ve výbavě jednotky je dopravní automobil Mercedes-Benz Sprinter 519 CDI, který nahradil starší vozidla Avia A31 a Avia Čavdar. Tento moderní minibus byl pořízen v roce 2022 a rozšířil možnosti přepravy členů jednotky. I když není primárně určen pro technické zásahy, je důležitý při zajištění logistické podpory, evakuace obyvatel, přepravy osob na soutěže, školení nebo kulturní akce. V případě potřeby může být nasazen také při mimořádných událostech, kde je nutná hromadná přeprava většího počtu osob. Je vybaven přeplňovaným šestiválcovým vznětovým motorem, má nízkou spotřebu paliva a umožňuje přepravu až 20 osob. Vzhledem k těmto parametrům se jedná o flexibilní a velmi praktické vozidlo v zázemí jednotky. (SDH Velký Újezd, 2025)

Obrázek 40 DA-L1Z Mercedes-Benz Sprinter 519 CDI

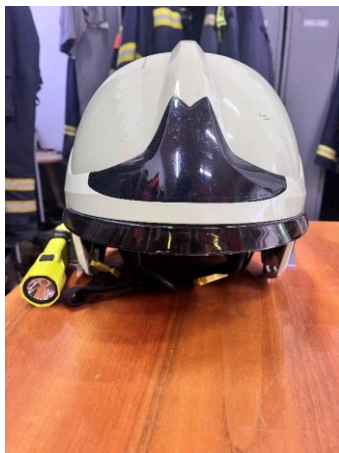
(zdroj: SDH Velký Újezd, 2025)

6.2 Osobní ochranné prostředky

Všichni členové JSDH mají k dispozici kompletní osobní ochranné prostředky, které odpovídají požadavkům na bezpečný výkon zásahové činnosti. Každý hasič je vybaven zásahovým oblekem, přilbou, rukavicemi, speciální obuví určenou pro práci v náročném terénu a reflexní vestou, která zvyšuje viditelnost při pohybu v silničním provozu nebo za snížené viditelnosti. Novinkou jsou lehčí a pohodlnější technické přilby, které byly jednotce pořízeny na začátku roku 2025. Některé zásahové obleky přestávají vyhovovat bezpečnostním podmínkám, a proto by měly být postupem času nahrazeny za novější.

Obrázek 41 Zásahový oblek a zásahové boty
(zdroj: vlastní, 2025)

Obrázek 42 Zásahová přilba
(zdroj: vlastní, 2025)

Obrázek 43 Technická zásahová přilba
(zdroj: vlastní, 2025)

Obrázek 44 Zásahové rukavice
(zdroj: vlastní, 2025)

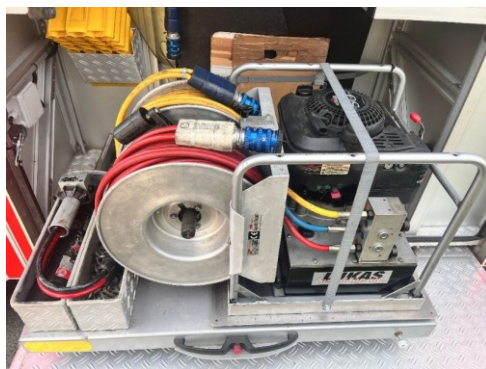
Obrázek 45 Reflexní vesta HASIČI
(zdroj: vlastní, 2025)

6.3 Prostředky pro vyprošťování

Jednotka je vybavena potřebnými prostředky pro vyprošťování osob z havarovaných vozidel. K dispozici má jak ruční, tak hydraulické nástroje, které umožňují efektivní provedení zásahu. Vybavení odpovídá typu událostí, ke kterým je jednotka předurčena vyjíždět.

6.3.1 Hydraulické vyprošťovací zařízení

Mezi hydraulické vyprošťovací prostředky, které má jednotka ve výbavě, patří agregát k hydraulickému vyprošťovacímu zařízení, hadicové nůžky a rozpínák. Dále mají k dispozici novější kombinovaný akumulátorový nástroj, který umožňuje jak stříhání, tak rozpínání. Méně využívaný, ale i tak potřebný je hydraulický rozpěrný válec, vhodný například pro odtažení přístrojové desky pro uvolnění ze zaklíněné osoby.

Obrázek 46 Agregát k HVZ
(zdroj: vlastní, 2025)

Obrázek 47 Hydraulické hadicové nůžky
(zdroj: vlastní, 2025)

Obrázek 48 Hydraulický hadicový rozpínák
(zdroj: vlastní, 2025)

Obrázek 49 Kombinovaný AKU nástroj
(zdroj: vlastní, 2025)

Obrázek 50 Hydraulický rozpínací válec
(zdroj: vlastní, 2025)

6.3.2 Ruční vyprošťovací nástroje

Součástí vybavení jednotky jsou i ruční vyprošťovací nástroje, které slouží především k rychlému prvotnímu zásahu. Jedná se například o páčidlo, vyprošťovací kleště nebo víceúčelový ruční vyprošťovací nástroj (VRVN). Každý člen jednotky má ve svém

zásahovém obleku osobní rozbíječ skel s řezačem bezpečnostních pásů, díky kterému mohou hasiči lépe samostatněji pracovat.

Obrázek 51 Kleště, páčidlo, VRVN
(zdroj: vlastní, 2025)

6.3.3 Ostatní prostředky

Další prostředky jsou určené k ochraně zraněných osob i zasahujících hasičů. Patří sem ochranné desky a deky, které slouží k zakrytí ostrých hran a zakrytí osoby před roztržitím skla, aby nedošlo k dalšímu poranění při vyprošťování. Také mají zachycovač airbagů, osvětlovací puky pro práci ve zhoršených světelných podmínkách a výstražné kužely pro zabezpečení místa zásahu.

Obrázek 52 Ochranné desky
(zdroj: vlastní, 2025)

Obrázek 53 Zachycovač airbagů
(zdroj: vlastní, 2025)

Obrázek 54 Výstražné puky a kužely
(zdroj: vlastní, 2025)

6.4 Prostředky pro stabilizaci

Pro účely stabilizace havarovaných vozidel je jednotka vybavena stabilizačními prostředky, které zajišťují bezpečné pracovní podmínky během zásahu. Jedná se o dřevěné a plastové klíny, žebříky nebo stabilizační tyče. Jednotka je tak připravena i na případy, kdy je havarované vozidlo na boku nebo střeše.

Obrázek 55 Stabilizační tyče
(zdroj: vlastní, 2025)

Obrázek 56 Stabilizační klíny dřevěné
(zdroj: vlastní, 2025)

Obrázek 57 Stabilizační klíny plastové
(zdroj: vlastní, 2025)

6.5 Prostředky pro první pomoc

Součástí výjezdových vozidel jsou také zdravotnické batohy, které obsahují prostředky pro poskytnutí předlékařské první pomoci. Hlavní zdravotnický batoh ve vozidle MAN CAS obsahuje široké spektrum zdravotnických pomůcek, včetně obvazového materiálu, sterilního krytí, dezinfekce, pulzního oxymetru, škrtidel a turniketů, krčních límců, termofolií, popáleninového balíčku, resuscitační roušky, a dokonce i balíčku pro poskytnutí pomoci při porodu. Nitrilové rukavice jsou uloženy v každém zásahovém vozidle a každý člen jednotky si před příjezdem na místo zásahu bere k sobě minimálně dva páry rukavic.

Obrázek 58 Zdravotnický batoh
(zdroj: vlastní, 2025)

Obrázek 59 Krční límce různých velikostí
(zdroj: vlastní, 2025)

Důležitou součástí hlavního výjezdového vozidla MAN CAS je také automatizovaný externí defibrilátor značky Philips, který je poslední dobou využíván čím dál více. Vozidlo je patřičně označeno příslušným piktogramem. Jednotka je připravena na poskytnutí pomoci osobám jakéhokoliv věku. V posledních letech vyjížděla pomoci jak dětem, tak i dospělým.

Asi nejvíce sledovaným byl zásah z roku 2023 na dětském skautském táboře ve Velkém Újezdě, kde třináctiletého chlapce zasáhl během bouřky výboj blesku. Jednotce se pomocí resuscitace a použití AED podařilo obnovit srdeční činnost chlapce a udržet ji až do příjezdu zdravotnické záchranné služby. AED se tedy stal neodmyslitelnou součástí vybavení JSDH.

Obrázek 60 Piktogram AED na zásahovém vozidle
(zdroj: vlastní, 2025)

Obrázek 61 Automatický externí defibrilátor Philips
(zdroj: vlastní, 2025)

Obrázek 62 Automatický externí defibrilátor a příslušenství
(zdroj: vlastní, 2025)

Pro vyprošťování má jednotka k dispozici také vyprošťovací páteční desku, pomocí které mohou poměrně snadno vyprostit osobu z havarovaného vozidla tak, aby nedošlo k dalšímu poranění. S vyprošťovanou osobou se musí zacházet s maximální opatrností, jelikož musí

hasiči předpokládat, že mohlo dojít s velkou pravděpodobností k poranění páteře. Pro fixaci poraněných končetin mají k dispozici také vakuové dlahy, které se po odsátí vzduchu přizpůsobí tvaru končetiny a zajistí její plné znehybnění.

Obrázek 63 Vyprošťovací páteřní deska
(zdroj: vlastní, 2025)

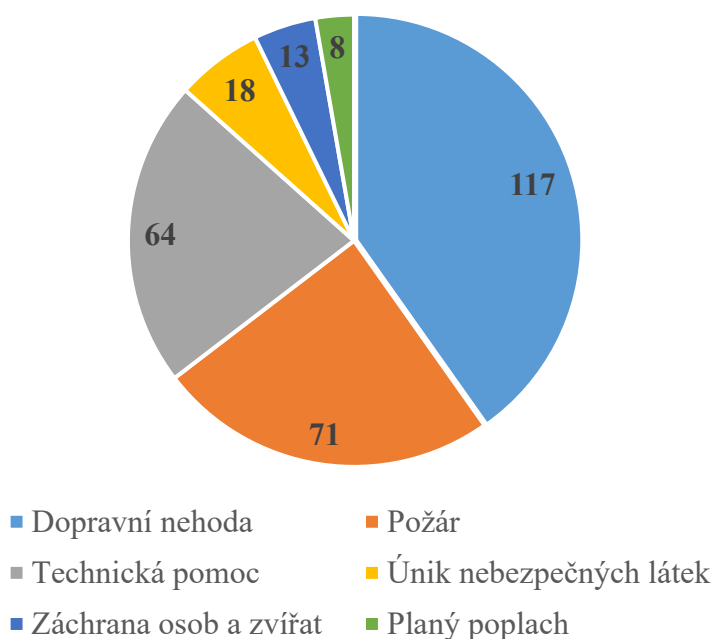

Obrázek 64 Vakuové dlahy
(zdroj: vlastní, 2025)

7 ANALÝZA VÝJEZDOVÉ ČINNOSTI JEDNOTKY SBORU DOBROVOLNÝCH HASIČŮ VELKÝ ÚJEZD

Tato kapitola se věnuje analýze zásahové činnosti jednotky sboru dobrovolných hasičů Velký Újezd v období od roku 2019 do roku 2024. Cílem analýzy je zjistit, jaký podíl ze všech uskutečněných výjezdů tvořily zásahy související s dopravními nehodami a dále jaká výjezdová technika je nejčastěji využívána. Získaná data slouží k posouzení významu přiřazené předurčenosti JSDH Velký Újezd k záchranným pracím u dopravních nehod.

Graf 1 Poměr typů zásahů (2019–2024)

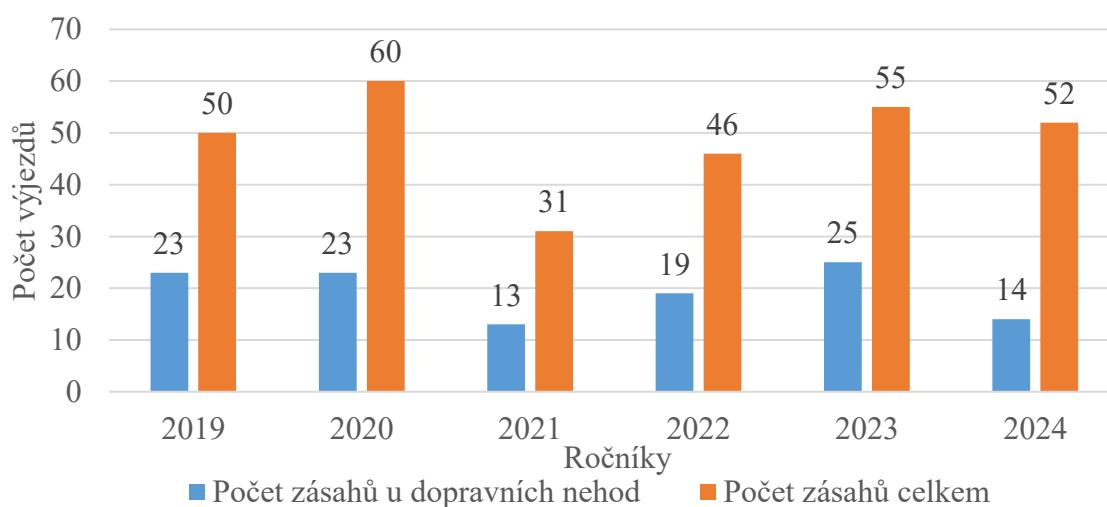

(zdroj: SDH Velký Újezd, 2025)

V letech 2019 až 2024 vyjela jednotka celkem ke 291 zásahům, což je v průměru 49 výjezdů ročně. Tento počet přibližně odpovídá očekávanému zatížení jednotky kategorie JPO III, avšak je vysoce ovlivněný místní dislokací JSDH Velký Újezd, díky dálniční a také silniční komunikaci II. třídy procházející jejím území působnosti. Mezi nejčastější typy mimořádných událostí, ke kterým jednotka vyjížděla, byly zásahy u dopravních nehod a s nimi spojené záchranné a likvidační práce jako vyprošťování osob z havarovaných vozidel a poskytnutí předlékařské první pomoci, hašení požárů nebo zamezení úniku provozních kapalin. Výskyt těchto událostí je pochopitelný s ohledem na dopravní vytíženost v dané lokalitě.

Druhým nejčastějším typem zásahů jsou požáry. Převážně se jedná o požáry travin a lesních porostů velkého rozsahu, požáry havarovaných vozidel nebo také budov a jiných objektů. Tyto zásahy často vyžadují rychlou reakci a nasazení správné výjezdové techniky, a proto je důležité, že je jednotka vybavena jak CAS Tatra s vyšším objemem vody pro hašení lesních požárů, tak i vozidlem MAN CAS s nižším objemem vody pro hašení požárů, nejen u dopravních nehod na silničních komunikacích. Třetí nejčastější činností byly technické zásahy. Mezi tyto patřily výjezdy k odstraňování překážek z komunikací, čerpání vody, likvidaci následků silného větru a povodní nebo asistenci při otevření uzavřených prostor. Jednotka zasahovala také u událostí, při kterých došlo k úniku nebezpečných látek a podílela se na záchraně osob ohrožených na životě nebo při vyproštění z těžko přístupných míst, a to často za asistence Policie ČR nebo ZZS. V několika málo případech jednotka vyjela i k zásahům, které se po příjezdu ukázaly jako plané poplachy.

Graf 2 Zásahy u dopravních nehod v porovnání s celkovým počtem výjezdu JSDH Velký Újezd (2019-2024)

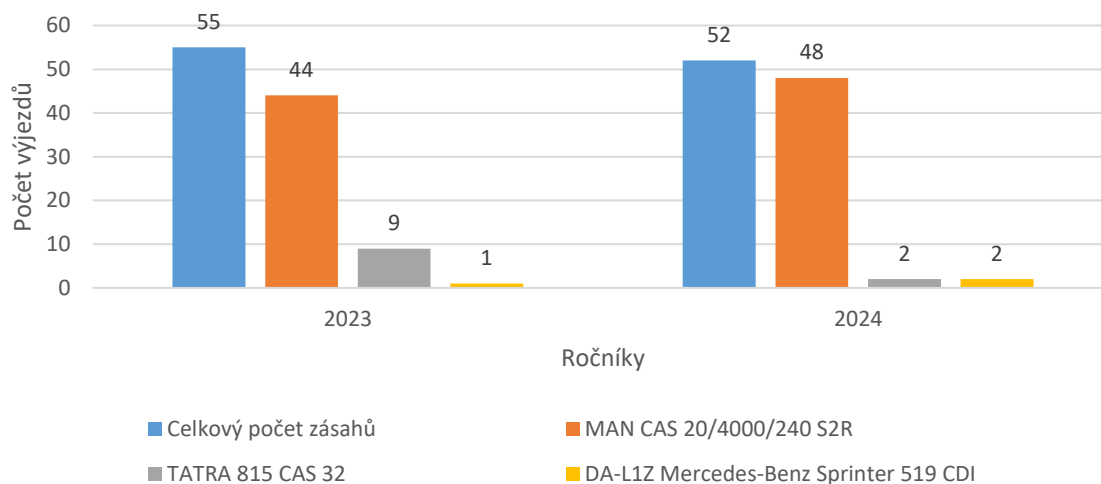

(zdroj: SDH Velký Újezd, 2025)

V porovnání s celkovým počtem výjezdů JSDH Velký Újezd v jednotlivých letech, tvořily záchranné práce u dopravních nehod poměrně významnou část všech zásahů. I když se počet těchto událostí v průběhu let mírně měnil, šlo dlouhodobě o jednu z nejčastějších činností jednotky. V tomto případě ale nejsou do této kategorie zahrnuty například požáry vozidel, které vznikly v důsledku dopravní nehody, ani některé likvidační práce, jako je úklid nebo odstranění překážek ze silničních komunikací následkem DN. Tyto zásahy jsou zapisovány zvlášť jako požáry nebo technická pomoc. Pokud by byly všechny tyto události zahrnuty do

celkového počtu výjezdů k dopravním nehodám, finální číslo by bylo přibližně o třetinu vyšší.

Graf 3 Počet výjezdů jednotlivých vozidel v porovnání s celkovým počtem zásahů (2023-2024)

(zdroj: SDH Velký Újezd, 2025)

Graf znázorňuje využití jednotlivých zásahových vozidel JSDH Velký Újezd pouze v období let 2023 a 2024. Toto období bylo vybráno záměrně, protože pouze v těchto letech byla při výjezdech využívána všechna tři vozidla, která má jednotka v současnosti k dispozici. Nejčastěji bylo k zásahům používáno vozidlo MAN CAS 20, které slouží jako hlavní výjezdové vozidlo jednotky a je nasazováno prakticky při všech typech událostí, jako jsou požáry, dopravní nehody nebo technické zásahy. Druhým nejčastěji využívaným vozidlem byla cisternová automobilová stříkačka značky Tatra, která se osvědčila především při lesních požárech a dalších mimořádných událostech, kde bylo nutné, zajistit kyvadlovou dopravu většího množství vody pro hašení, v prostředí s omezeným přístupem k vodním zdrojům.

Třetím vozidlem, které bylo v uvedeném období využito pro výjezdovou činnost, je dopravní automobil DA L1Z značky Mercedes. Tento dvacetimístný autobus byl nasazen k zásahům celkem třikrát, a to zejména při vyžádané evakuaci vyššího počtu osob. Ačkoliv je jeho zapojení do výjezdové činnosti minimální, tak se jedná o nejčastěji používané vozidlo v rámci celkové činnosti sboru dobrovolných hasičů Velký Újezd. Využívá se především pro přepravu dětí na soutěže, převoz materiálu a další aktivity pořádané jednotkou nebo ve spolupráci s Městysem Velký Újezd. Významem tohoto vozidla je tedy spíše podpora činnosti SDH Velký Újezd, ale zároveň je připraveno k okamžitému výjezdu k zásahu.

8 DOPORUČENÍ A NÁVRHY KE ZLEPŠENÍ AKCESCHOPNOSTI JEDNOTKY

Provedením analýzy současného stavu JSDH Velký Újezd byly vybrány oblasti, ve kterých je potřeba nebo by bylo dobré provést určité změny, za účelem zlepšení celkových podmínek jednotky, akceschopnosti jednotky nebo zvýšení bezpečnosti a odborné přípravy hasičů. Vybrané návrhy a doporučení byly zkontrolovány s příslušníky HZS Olomouckého kraje a zároveň byli osloveni k doplnění případných návrhů na zlepšení akceschopnosti jednotky.

Technika a vybavení

Za jednu z nejdůležitějších změn lze považovat postupnou obnovu osobních ochranných prostředků, jako jsou zásahové obleky, obuv či rukavice. Aktuálně někteří členové jednotky používají starší typy těchto prostředků, z nichž některé vykazují známky opotřebení a tím snižují úroveň ochrany hasiče při zásazích. Investování do novějších ochranných prostředků by zvýšilo nejen bezpečnost zasahujících hasičů, ale zároveň by přispělo i ke zvýšení jejich komfortu během zásahů.

Ačkoliv je výjezdová technika jednotky z Velkého Újezdu dle mého názoru na vysoké úrovni, tak i v této oblasti by se dalo provést pár změn. Například vozidlo TATRA 815 CAS 32, které je nejstarším výjezdovým vozidlem a je bráno spíše jako sekundární, používané převážně pro potřeby hašení lesních požárů, projevilo během posledních let známky vysokého opotřebení. Zvažována je kompletní rekonstrukce vozidla, která by ale byla vysoce finančně náročná. Druhou možností je výměna nebo prodej stávající cisternové automobilové stříkačky Tatra za novější velkoobjemovou cisternu, případně za menší dopravní automobil, a to v závislosti na aktuálních potřebách jednotky a sboru dobrovolných hasičů. Nová technika by znamenala zvýšení akceschopnosti a operativnosti jednotky k různým typům mimořádných událostí.

Odborná příprava

Další doporučení směřuje ke zvýšení úrovně zdravotnické přípravy členů jednotky. Noví členové by měli projít před nástupem do výjezdové činnosti minimálně kurzem základních zdravotnických znalostí v rozsahu šestnácti hodin, a to například v Ústřední hasičské škole Jánské Koupele, kde se cena školení za osobu pohybuje okolo 3000 korun českých. To samé navrhuji pro již stávající členy, kteří tímto kurzem neprošli, jelikož nikdy nemůžou vědět co a komu se stane na místě mimořádné události.

Zavedení častějších pravidelných kontrol výjezdové techniky a technických prostředků by mohlo zajistit vyšší přehled o stavu používané techniky. Pro nové členy navrhuji minimálně jednou za tři měsíce prohlídku výjezdových vozidel, aby si zapamatovali uložení technických a ostatních prostředků ve vozidle, čímž se zabrání nevědomosti o jejich umístění. Tento krok by měl pomoci k rychlejší orientaci a tím pádem i rychlejšímu provedení zásahu na místě mimořádné události.

Celkové podmínky jednotky

Významnou investicí do budoucí činnosti jednotky a sboru dobrovolných hasičů jako celku by byla výstavba nové hasičské zbrojnice. Stávající prostory již pomalu přestávají vyhovovat současným požadavkům na uskladnění techniky, vybavení ani na zázemí pro členy jednotky. Nová hasičská zbrojnice by výrazně zlepšila podmínky nejen pro výkon zásahové činnosti, ale i pro další vzdělávání, trénink a společenské aktivity sboru dobrovolných hasičů.

Shrnutí návrhů

Navržená doporučení by měli pomoci k zvýšení akceschopnosti jednotky SDH Velký Újezd. Nákup nových osobních ochranných prostředků, častější kontroly technických prostředků a výjezdových vozidel, rozšíření zdravotnické odbornosti členů, obnova zásahové techniky a vybudování nové hasičské zbrojnice představují důležité kroky vedoucí ke zvýšení nejen akceschopnosti, ale také bezpečnosti hasičů a podpory zásahové činnosti jednotky. Aplikace těchto návrhů by výrazně pomohla nejen JSDH Velký Újezd, ale také samotnému sboru dobrovolných hasičů Velký Újezd v jejich činnosti, ať už výjezdové nebo například při pořádání kulturních a sportovních akcí SDH.

Zhodnocení návrhů a doporučení vybranými příslušníky z HZS Olomouckého kraje

Doporučení patrona JSDH Velký Újezd nrap. Milana Volčíka, HS Lipník nad Bečvou.

„S poznatkem obnovy ochranných obleků souhlasím. Navíc bych doporučil i jednovrstvé ochranné oděvy a obuv, které zvyšují komfort hasičů při zasahování u mimořádných událostí v měsících kdy jsou vysoké klimatické teploty.“

„Dle mého názoru je lepší druhá možnost výměny CAS 32 za novější než oprava, vzhledem k jeho stáří. CAS 32 vyjíždí i na mimořádné události, pokud CAS 20 MAN je z nějakého důvodu mimo provoz (dálnice, AED).“

„S delší zdravotní přípravou nových členů zásahové jednotky souhlasím. Pravidelné přezkoušení ze zdravotní přípravy je pak prováděno u všech členů pravidelně jednou ročně

spolu s dalšími přezkoušeními. Všichni členové zásahové jednotky by se dle mého názoru měli pravidelně zdokonalovat ve znalostech věcných prostředků a místa jejich uložení v zásahovém vozidle. Tyto znalosti by měly být zdokonalovány minimálně jednou měsíčně.“

„Vzhledem k tomu, že nyní má sbor a jednotka dvě budovy, zvláště garáž, kde parkují výjezdová vozidla a zvláště hasičárnu, kde je klubovna a parkující DA a tyto jsou od sebe cca 100 m vzdálené, je dle mého názoru naprosto stěžejní důležitost výstavby nové zbrojnice, kde bude vše pohromadě. Toto by rozhodně zlepšilo podmínky zásahové jednotce i ostatním členům sboru pro jejich práci a aktivity.“

Posouzení velitele jednotky prap. Jana Polcera, KOPIS Olomouckého kraje.

„Osobní ochranné prostředky a pomůcky, které vykazují značné opotřebení jsou postupně obměňovány dle míry opotřebení. Problém bývá mimo jiné i v rámci finanční stránky. Například při zadání o dotaci na tyto prostředky (ochranné pomůcky atd.) již nemůže být zadáno na další odvětví, například technické vybavení atd. Tudiž je každý rok zadáno na prostředky dle potřeby. Dalším aspektem je výše uznané dotace, kterou poskytovatel dotace většinou poníží a z této snížené částky je v konečném důsledku max 50 % dotace. Například při žádosti o 100.000 korun českých je dotace ponížena na polovinu a konečná uznaná výše dotace je pak třeba jen 25.000 korun českých. Obměna techniky je dle mého názoru nejlepší cestou, ale opět musíme brát zřetel na finanční stránku. Cena nové CAS se pohybuje minimálně okolo 10.000.000 korun českých. Dotace bývá okolo 3.000.000 korun českých. Tudiž značná částka připadá na zřizovatele JSDH.“

„Při vstupu člena do JSDH je dobré, aby prošel minimálně kurzem NDT, který obsahuje i teoretickou část se základními informacemi z oblastí zdravotnické přípravy. Další kurzy pro jednotlivé členy jsou řešeny dle možností a ochoty daného člena. Školením výjezdové jednotky by mělo probíhat min. 1x za měsíc. Toto školení je dle mého názoru dobré spojit s kontrolou techniky. Problém nastává u jednotlivých členů, kdy se v rámci jejich časových možností na tyto školení opakovaně nedostaví. Na těchto školení bývá max 1/3 z celkového počtu členů výjezdové jednotky. Proto byla i snížena četnost školení jednotky. Kontrolu techniky provádí pravidelně VJ a zástupce VJ.“

„Nová hasičská zbrojnice by byla obrovským pokrokem a pomocí JSDH. Zvýšila by akceschopnost a připravenost JSDH. Aktuální hasičská zbrojnice je z velké části nevyhovující, jak už z hlediska prostoru, tak i zázemí a stářím. Nová hasičská zbrojnice se pohybuje minimálně okolo 50.000.000 korun českých a dotace bývá okolo 30.000.000 korun

českých. I když je tato dotace dle mého názoru vysoká, pořád je na zřizovateli JSDH značná částka a může být velkým zásahem do obecního rozpočtu Městyse Velký Újezd. “

ZÁVĚR

Cílem této bakalářské práce bylo analyzovat současný stav jednotky sboru dobrovolných hasičů Velký Újezd, se zaměřením na její připravenost k provádění záchranných prací při dopravních nehodách. Na základě provedené analýzy a posouzení technického vybavení jednotky byly identifikovány určité nedostatky, které mohou mít vliv na efektivitu zásahů i bezpečnost zasahujících členů v jednotce.

V oblasti materiálně-technického vybavení bylo zjištěno, že část osobních ochranných prostředků a další technické vybavení jednotky již neodpovídá současným požadavkům a je nutné je postupně obměnit či modernizovat. Kromě toho bylo zjištěno, že současná budova hasičské zbrojnice již dlouho nevyhovuje prostorově ani technicky potřebám jednotky, a proto by bylo vhodné uvažovat o výstavbě nové, která by odpovídala aktuálním potřebám JSDH Velký Újezd.

Vyhodnocením výjezdové činnosti za posledních šest let lze říct, že předurčenost jednotky k záchranným pracím u dopravních nehod má opodstatnění. Převážná část všech výjezdů jednotky se totiž týkala právě těchto typů událostí, což potvrzuje nutnost modernizovat vybavení dle aktuálních potřeb, aby mohli členové jednotky zasahovat v co nejlepších podmínkách.

Na základě analýzy byly v práci navrženy konkrétní návrhy a doporučení ke zlepšení akceschopnosti jednotky. Tyto návrhy byly následně konzultovány s příslušníky Hasičského záchranného sboru Olomouckého kraje, kteří potvrdili jejich opodstatněnost a přínos. Podle velitele JSDH Velký Újezd jsou ale některé návrhy finančně náročné a lze o nich uvažovat spíše v dlouhodobém měřítku. Věřím, že se v blízké době podaří realizovat navržená opatření, která povedou ke zvýšení akceschopnosti jednotky a zajištění vyšší úrovně bezpečnosti jak pro zasahující hasiče, tak pro osoby zasažené mimořádnými událostmi.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

ALEXANDER, D.E., 2005. An Interpretation of Disaster in Terms of Changes in Culture, Society and International Relations. In: Perry, R.W. and Quarantelli, E.L., Eds., What Is a Disaster? New Answers to Old Questions, XLibris Press, Philadelphia, 25-38.

ČESKO, 1985. Zákon č. 133/1985 Sb. Zákon České národní rady o požární ochraně.

ČESKO, 2000. Zákon č. 239/2000 Sb. o Integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů. In: , 73/2000.

ČESKO, 2001. Vyhláška č. 247/2001 Sb., o organizaci a činnosti jednotek požární ochrany, ve znění pozdějších předpisů. In: *Sbírka zákonů České republiky*, částka 98.

ČESKO, 2001. Vyhláška č. 328/2001 Sb., o některých podrobnostech k zabezpečení integrovaného záchranného systému, ve znění pozdějších předpisů. In: *Sbírka zákonů České republiky*, částka 122.

DEVA, © 2025. *Zásahové obleky*. Online. Dostupné také z: <https://www.deva-fm.cz/>.

Fire and Rescue Service Operational Handbook, 2022. *Emergency Response on Vehicles*. Online. Dostupné z: <https://ctif.org/training-and-tools/emergency-response-vehicles>

Fire Rescue Club, 2024. *Vehicle Rescue Techniques*. Online. Dostupné z: <https://fire-rescue-expert.com/traffic-rescue-techniques/>

HANUŠKA, Zdeněk, 2008. *Konspekty odborné přípravy jednotek PO: Organizace a řízení zásahu*. 2. Ostrava. ISBN 80-86111-46-6. Dostupné také z: <https://hzscr.gov.cz/soubor/1-1-08-organizace-a-rizeni-zasahu-doc.aspx>.

HZS ČR, 2018. Právní a ostatní předpisy. Online. Dostupné z: <https://hzscr.gov.cz/clanek/pravni-a-ostatni-predpisy-588431.aspx>.

IFSTA, 2012. Firefighter Personal Protective Equipment. Online. *Essentials of fire fighting*. Vol. 2012, article 6, s. 81. Dostupné z: <https://www.ifsta.org/sites/default/files/web-assets/36922-manual-ch6.pdf>.

KOPECKÝ, Zdeněk a PAVLÍČEK, Kamil, 2006. *Dopravně bezpečnostní činnost: (zvláštní část)*[/]. Praha: Police history. ISBN 80-864-7732-0.

LOŠEK, Václav, 2013. *Integrovaný záchranný systém*. Uherské Hradiště: Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně. ISBN 978-80-7454-287-9.

LYRECO, © 2025. *Skládaný respirátor s ventilem Delta Plus M1100VB, FFP1*. Online. Dostupné z: <https://www.lyreco.com/webshop/CZCZ/skladany-respirator-s-ventilem-delta-plus-m1100vb-ffp1-10-kusu-product-000000000006913334.html>.

MENCL, František, 2020. Doporučení pro velitele jednotek požární ochrany. Online. *HZS Královéhradeckého kraje*. Roč. 2020, s. 1. Dostupné také z: <https://hzscr.gov.cz/clanek/doporuceni-pro-velitele-jednotek-pozarni-ochrany.aspx>.

MVČR: Terminologický slovník, 2016. Online. Ministerstvo vnitra České republiky. Praha 4: .. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/terminologicky-slovník-krizove-rizeni-a-planovani-obrany-statuu.aspx>.

MV-GŘ HZS ČR, 2009. *Metodika pro zřizování jednotek sborů dobrovolných hasičů obcí*. Online. Roč. 2009. Praha

MV-GŘ HZS ČR, 2021. *Vyprošťování u silničních dopravních nehod: učební texty*. Vydání: první. Praha: MV – generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR. ISBN 978-80-7616-109-2.

MV-GŘ HZS ČR, 2022. *Řád výkonu služby: v jednotkách HZS podniků, SDH obcí a SDH podniků*. Praha. Dostupné také z: <https://hzscr.gov.cz/soubor/hasici-cr-prilohy-rad-vykonu-sluzby-v-jednotkach-hzs-podniku-sdh-obci-a-sdh-podniku-docx.aspx>.

Neodkladná zdravotnická pomoc: učební texty pro kurz, 2018. Praha: Ministerstvo vnitra - generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR. ISBN 978-80-7616-003-3.

NORDSTAHL SERVIS, © 2025. *Vyprošťovací technika*. Online. Dostupné z: <https://www.nordstahlservis.cz/>.

PALOCH, Radim, 2012. Plošné pokrytí. Online. *Vzdělávací portál jednotek požární ochrany*. Roč. 2012, s. 27. Dostupné také z: https://www.hasici-vzdelavani.cz/download/bravansky/pdf/plosne_pokryti.pdf.

Plán plošného pokrytí Olomouckého kraje. Online. Roč. 2023, s. 50. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/clanek/plosne-pokryti-kraje.aspx>.

Pokyn generálního ředitele HZS ČR: k činnosti jednotek požární ochrany při vyprošťování u dopravních nehod, 2021. In: *Sbírka interních aktů řízení generálního ředitele HZS ČR*. Částka 12, s. 8.

Pokyn generálního ředitele HZS ČR: kterým se stanoví opěrné body Hasičského záchranného sboru České republiky a typy předurčenosti jednotek požární ochrany pro záchranné práce, 2017. In: *Sbírka interních aktů řízení generálního ředitele HZS ČR*. Částka 16, s. 11.

Pokyn generálního ředitele HZS ČR a NMV: kterým se stanoví postup pro zpracování a použití požárního poplachového plánu kraje, 2003. In: *Sbírka interních aktů řízení generálního ředitele HZS ČR a náměstka ministra vnitra*. Částka 40, s. 8.

POLICIE ČR, © 2025. *Dopravní nehoda*. Online. Dostupné také z: <https://policie.gov.cz/clanek/pomoc-obetem-tc-dopravni-nehoda.aspx>.

POŽÁRY.CZ, 2023. Sada HVZ LUKAS. Agregát. Online. *Požáry.cz*. Dostupné z: <https://bazar.pozary.cz/inzerat/276466-sada-hvz-lukas-agregat-po-kompletni-repasu-cerpadla/>.

RAK, Roman; PORADA, Viktor; ZAPLYTYNSKI, Vasyl, 2018. Místo zásahu z pohledu složek Integrovaného záchranného systému a kriminalistiky. *BBK 68.69+ 75.1 H 73*, 152.

SDH VELKÝ ÚJEZD, 2025. Online. Dostupné také z: <https://sdhvelkyujezd.cz/>.

VAVERA, František, 2017. *Zákon o Hasičském záchranném sboru ČR*. Praha: MV – generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR. ISBN 978-80-87544-65-5.

Vyzbrojna, © 2025. Online. Dostupné z: <https://www.vyzbrojna.cz/cz/>.

Výroční zpráva JSDH Velký Újezd, 2024.

ZATLOUKAL, Ondřej (ed.), 2024. *Velký Újezd: dějiny – památky - školství - spolky*. Velký Újezd.

ZELNÍČEK, P. a NEKLAPILOVÁ, V., 2003. Integrated rescue system in the Czech Republic. *International Journal of Disaster Medicine*, vol. 1, no. 2, pp. 132–133. ISSN 1503-1438. Online, Dostupné z: <https://doi.org/10.1080/15031430310029936>

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obrázek 1 „Varianta 1 - běžná obousměrná komunikace, práce v jednom pruhu“	22
Obrázek 2 „Varianta 2 - dálnice nebo silnice I. třídy se dvěma jízdními pruhy v jednom směru“	22
Obrázek 3 „Varianta 3 - dálnice nebo silnice I. třídy se třemi jízdními pruhy v jednom směru“	22
Obrázek 4 Stabilizace vozidla na střeše.....	24
Obrázek 5 Zásahová přilba	27
Obrázek 6 Víceúčelová lehká zásahová přilba	27
Obrázek 7 Zásahové rukavice.....	28
Obrázek 8 Technické zásahové rukavice.....	28
Obrázek 9 Zásahový kabát.....	29
Obrázek 10 Zásahové kalhoty.....	29
Obrázek 11 Zásahová obuv.....	30
Obrázek 12 Výstražná reflexní vesta HASIČI.....	30
Obrázek 13 Jednorázové nitrilové rukavice.....	30
Obrázek 14 Respirátor FFP1.....	31
Obrázek 15 Elektrocentrála benzínová HERON	32
Obrázek 16 Agregát k HVZ LUKAS	32
Obrázek 17 Hydraulické nůžky hadicové LUKAS.....	32
Obrázek 18 Hydraulický rozpínák hadicový LUKAS.....	33
Obrázek 19 Kombinovaný nástroj AKU LUKAS	33
Obrázek 20 Rozpínací válec LUKAS.....	33
Obrázek 21 VRVN.....	34
Obrázek 22 Rozbíječ skla a řezač pásů.....	34
Obrázek 23 Ruční pilka na lepené sklo LUKAS	34
Obrázek 24 Ochranný štít	35
Obrázek 25 Zachycovač airbagů.....	35
Obrázek 26 Stabilizační tyče	35
Obrázek 27 Stabilizační klín.....	36
Obrázek 28 Stabilizace vozidla na boku.....	36
Obrázek 29 Popruhy	36
Obrázek 30 Zdravotnický batoh	37
Obrázek 31 Ambuvak	37
Obrázek 32 Krční límec	37

Obrázek 33 Automatizovaný externí defibrilátor a příslušenství	38
Obrázek 34 Piktogram k označení umístění AED	38
Obrázek 35 Vyprošťovací páteřní deska.....	38
Obrázek 36 Přilehlé území obce Velký Újezd	42
Obrázek 37 Hasičská zbrojnice Velký Újezd	42
Obrázek 38 MAN CAS 20/4000/240 S2R.....	46
Obrázek 39 TATRA 815 CAS 32	46
Obrázek 40 DA-L1Z Mercedes-Benz Sprinter 519 CDI	47
Obrázek 41 Zásahový oblek a zásahové boty	48
Obrázek 42 Zásahová přilba	48
Obrázek 43 Technická zásahová přilba	49
Obrázek 44 Zásahové rukavice	49
Obrázek 45 Reflexní vesta HASIČI.....	49
Obrázek 46 Agregát k HVZ	50
Obrázek 47 Hydraulické hadicové nůžky	50
Obrázek 48 Hydraulický hadicový rozpínák	51
Obrázek 49 Kombinovaný AKU nástroj.....	51
Obrázek 50 Hydraulický rozpínací válec.....	51
Obrázek 51 Kleště, páčidlo, VRVN.....	52
Obrázek 52 Ochranné desky	52
Obrázek 53 Zachycovač airbagů.....	53
Obrázek 54 Výstražné puky a kužely	53
Obrázek 55 Stabilizační tyče.....	53
Obrázek 56 Stabilizační klíny dřevěné	54
Obrázek 57 Stabilizační klíny plastové.....	54
Obrázek 58 Zdravotní batoh	55
Obrázek 59 Krční límce různých velikostí	55
Obrázek 60 Piktogram AED na zásahovém vozidle.....	56
Obrázek 61 Automatizovaný externí defibrilátor Philips	56
Obrázek 62 Automatický externí defibrilátor a příslušenství	56
Obrázek 63 Vyprošťovací páteřní deska.....	57
Obrázek 64 Vakuové dlahy.....	57

SEZNAM TABULEK

Tabulka 1 Rozdělení jednotek požární ochrany dle působnosti	13
Tabulka 2 Základní tabulka plošného pokrytí	14
Tabulka 3 Odbornost členů JSDH Velký Újezd	44

SEZNAM GRAFŮ

Graf 1 Poměr typů zásahů (2019–2024)	58
Graf 2 Zásahy u dopravních nehod v porovnání s celkovým počtem výjezdu JSDH Velký Újezd (2019-2024)	59
Graf 3 Počet výjezdů jednotlivých vozidel v porovnání s celkovým počtem zásahů (2023-2024)	60

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

AED	Automatizovaný externí defibrilátor
CAS	Cisternová automobilová stříkačka
DA	Dopravní automobil
JPO	Jednotky požární ochrany
HZS	Hasičský záchranný sbor
IZS	Integrovaný záchranný systém
JSDH	Jednotka sboru dobrovolných hasičů
JSDHO	Jednotka sboru dobrovolných hasičů obce
MU	Mimořádná událost
PO	Požární ochrana
ZZS	Zdravotnická záchranná služba
PČR	Policie České republiky
RZA	Rychlý zásahový automobil
SDH	Sbor dobrovolných hasičů
TA	Technický automobil
VDN	Vyprošťování u silničních dopravních nehod
VZ	Velitel zásahu

